

I

(Právní akta vyžadující uveřejnění)

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

č. 182/1999/ES

ze dne 22. prosince 1998

o Pátém rámcovém programu Evropského společenství v oblasti výzkumu, technického rozvoje a demonstrací (1998-2002)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 130i odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise¹,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru²,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů³,

jednající v souladu s postupem stanoveným v článku 189b Smlouvy⁴, na základě společného návrhu Arbitrážního výboru, který byl schválen 25. listopadu 1998,

s ohledem na následující důvody:

- 1) Podle čl. 130f odst. 3 a čl. 130i odst. 1 Smlouvy má být přijat několikaletý rámcový program, v němž by byla sjednocena všechna opatření Společenství v oblasti výzkumu a technického vývoje, včetně projektů demonstračních, dále jen „VTR“.
- 2) Bylo uznáno za nutné přijmout na období 1998 až 2002 nový rámcový program, aby byla zachována kontinuita vědeckého výzkumu Společenství.
- 3) Podle čl. 4 odst. 2 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1110/94/ES ze dne 26. dubna 1994 o Čtvrtém rámcovém programu Evropského společenství v oblasti výzkumu, technického vývoje a demonstrací (1994 – 1998)⁵ musí nechat Komise

provést externí hodnocení správy a realizace opatření Společenství za posledních pět let, než předloží svůj návrh Pátého rámcového programu. Toto hodnocení a jeho závěry spolu s poznámkami Komise budou předány Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů.

- 4) V souladu s čl. 130f odst. 1 Smlouvy by se měla politika VTR Společenství věnovat především následujícím tématům: společenské problémy, zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti průmyslu Společenství, trvalý rozvoj, vytváření nových pracovních míst, kvalita života a globalizace vědění, přínos k rozvoji a uskutečňování politických koncepcí Společenství a mezinárodní úloha Společenství jako zázemí nejvyššího vědeckého a technického stupně.

¹ Úř. věst.č. C 173, 7.6.1997, s. 10, a

Úř. věst. č. C 291, 25.9.1997, s.15.

² Úř. věst.č. C 355, 21.11.1997, s. 38, a

Úř. věst. č. C 73, 9.3.1998, s.133.

³ Úř. věst. č. C 379, 15.12.1997, s.126.

⁴ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 18. prosince 1997 (Úř. věst. č. C 14, 19.1.1998, s.171), společné stanovisko Rady ze dne 24. března 1998 (Úř. věst. č. C 178, 10.6.1998, s.49) a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 17. června 1998 (Úř. věst. č. C 210, 6.7.1998, s.131). Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. prosince 1998 a rozhodnutí Rady ze dne 22. prosince 1998.

⁵ Úř. věst. č. L 126, 18.5.1994, s.1. Rozhodnutí naposledy pozměněné rozhodnutím č.2535/97/ES (Úř. věst. č. L 347, 18.12.1997, s.1).

- 5) Budou podniknuty vhodné kroky k podpoře spolupráce a dosažení harmonizace mezi jednotlivými členskými státy.
- 6) Opatření VTR, která budou podle článku 130g Smlouvy realizována během první akční oblasti, se zaměří na omezený počet témat. Tyto činnosti, které budou náplní nepřímých akcí, mají být prováděny ve formě tzv. „řídících akcí“ (od základního výzkumu přes aplikovaný a všeobecně orientovaný výzkum až k výzkumným a demonstračním projektům) se spojí do schválené(souhlasné) celkové koncepce, aby se strategicky zaměřily na společné evropské otázky a problematiku. Do této oblasti dále patří všeobecně orientované výzkumné a vývojové činnosti a opatření, která podporují optimální využití infrastruktury výzkumu a její snadnější dostupnost.
- 7) Podle článku 130g Smlouvy by měla být přijata taková opatření druhé akční oblasti (spolupráce se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi), třetí akční oblasti (šíření a vyhodnocení výsledků VTR) a čtvrté akční oblasti (vzdělávání a mobilita vědeckých pracovníků), aby i s ohledem na výše uvedená opatření VTR byla zajištěno jejich vzájemné doplňování, podpora a propojení.
- 8) Tato koncepce vyžaduje zachování a další rozvoj potenciálu, který již ve Společenství

existuje, pro vědecké a technické špičkové výkony, přičemž je třeba respektovat aktivity nejdůležitějších mezinárodních partnerů Společenství.

- 9) V tomto ohledu by se měla věnovat zvláštní pozornost potřebám malých a středních podniků (MSP), aby jim bylo umožněno se efektivně podílet na programu Společenství a aby byly schopny ho využít pro svou potřebu. Dále se klade důraz zvláště na šíření a předávání výsledků, na inovaci a na vzdělávání a mobilitu vědeckých pracovníků, aby tak byl umožněn vznik nové generace činnorodých vědců s inovačními nápady.
- 10) Výzkum a technický rozvoj mohou pozitivně ovlivnit hospodářský růst a tím přispět k vytvoření stálých pracovních míst.
- 11) Vědecký sektor, průmysl a uživatelé se mají významně podílet na vypracování opatření Pátého rámcového programu; mají se účastnit též jeho uvedení do praxe.
- 12) Při vytvoření a realizaci politických koncepcí a opatření Společenství musí být vzaty v úvahu cíle hospodářské a sociální solidarity. Na základě tohoto principu musí rámcový program přispívat k harmonickému rozvoji Společenství a současně podporovat hodnotné akce VTR. Proto musí být zajištěna komplementarita činností VTR a opatření Společenství v rámci jiných příslušných nástrojů.
- 13) Je nezbytné podporovat okrajové regiony a usnadnit jejich účast na činnostech VTR v rámci Společenství prostřednictvím vhodných mechanismů, které jsou přizpůsobeny jejich zvláštnímu postavení.
- 14) V souladu s principem subsidiarity a s principem poměrného zastoupení ve smyslu odstavce 3b Smlouvy jsou cíle politiky VTR Společenství, které jsou vyjádřeny v Pátém rámcovém programu, zaměřeny na podporu opatření na úrovni Společenství, pokud nemůže být stanovených cílů dosaženo v dostatečné míře na úrovni členských států. S ohledem na personální a finanční hlediska musí být stanovena „kritická míra(měřítko)“, zvláště spojením odborných kompetencí a prostředků, které jsou k dispozici v jednotlivých členských státech a které na sebe navazují. Těchto cílů může být lépe dosaženo na úrovni Společenství. Toto rozhodnutí nepřesahuje rámec dosažení těchto cílů.
- 15) V souladu s principy, které byly stanoveny v tomto rámcovém programu, může být finanční účast Společenství na opatřeních rámcového programu diferencována v rovině specifických programů; v dostatečně odůvodněných jednotlivých případech se řídí druhem předmětných opatření a snahou o přiblížení se trhu, přičemž je třeba respektovat ustanovení v rámci Společenství pro státní pomoc výzkumu a vývoji¹, zvláště body. 5.12 a 5.13, a mezinárodní předpisy.

1 Úř. věst. č. C 45, 17.2.1996, s.5.

- 16) Celková nejvyšší částka, která je pro Pátý rámcový program dána k dispozici, by musela být upravena v případě přistoupení nových členských států před ukončením programu.
- 17) Finanční podíl Společenství na rámcovém programu by měl odpovídat během celého průběhu programu platné Finanční prognóze. Musí se počítat se skutečností, že v průběhu Pátého rámcového programu bude vydána nová Finanční prognóza. Pokud

by nejvyšší celková částka nesouhlasila s částkou, která je v platné Finanční prognóze vyčleněna pro výzkumné účely, nebo pokud by neexistovala žádná platná Finanční prognóza, muselo by se podle příslušných ustanovení Smlouvy rozhodnout o nové částce. Pro specifické programy se předpokládají stejná opatření. Pokud by takováto opatření chyběla, nemohly by se specifické programy uskutečnit, protože by už neexistoval pro takto vynaložené prostředky žádný právní důvod.

- 18) Správní výdaje v souvislosti s výzkumnými činnostmi musí být financovány z celkové částky, která je stanovena pro rámcový program; měly by být průhledně vykázány v rozpočtu.
- 19) Při stanovení kritérií pro výběr témat Pátého rámcového programu a s tím spojených vědeckých a technických cílů se vychází z výše popsaných principů. Tato kritéria by měla být použita v zájmu koherence i při provádění Pátého rámcového plánu.
- 20) Společné výzkumné středisko (SVS) provádí přímé akce VTR; ty zahrnují výzkumné činnosti, jakož i vědecké a technické podpůrné činnosti institucionálního charakteru v oblastech, v nichž Společenství ve zvláštní míře nebo výhradně disponuje odbornými znalostmi nebo zařízeními, nebo pokud bude SVS pověřeno úkoly, které podporují a uskutečňují politiky nebo úkoly Společenství, které podle Smlouvy přísluší Komisi a které vyžadují nestrannosti Společného výzkumného střediska. Dále se podílí na vzrůstající soutěživosti jednotlivých pracovních týmů, které se chtějí podílet na výzkumných pracích, jejichž provedení se předpokládá v rámci nepřímých akcí.
- 21) Je třeba respektovat etické aspekty rozvoje znalostí a technologií, jakož i při aplikaci těchto znalostí a technologií a při výzkumných činnostech brát zřetel na etické zásady, jakož i na ochranu soukromého sektoru.
- 22) Politika stejných příležitostí kterou Společenství sleduje, musí být při realizaci Pátého rámcového programu respektována. Proto se bude podporovat účast žen na akcích VTR.
- 23) Podle článku 130p Smlouvy se Evropskému parlamentu a Radě předkládá každoročně hodnotící zpráva; na základě toho musí být přijata ve smyslu doporučení pro průhlednost a pro hospodárné a efektivní spravování prostředků opatření, která by zajistila systematickou kontrolu realizace Pátého rámcového plánu a jeho hodnocení.
- 24) Evropský parlament chce jako jeden z orgánů, který se podílí na rozhodování o budoucích výzkumných programech, sledovat pokroky při uskutečňování rámcového programu ze strany Komise, aniž by tím zasahoval do její vedoucí úlohy nebo aniž by tím byla omezena tato její vedoucí úloha.
- 25) Mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí byl dne 20. prosince 1994 dohodnut „modus vivendi“ ohledně opatření k realizaci právních akt¹, která byla vydána postupem podle článku 189b Smlouvy.

¹ Úř. věst. č. C 102, 4.4.1997, s.1.

- 26) Určité výzkumné činnosti týkající se uhlí a oceli, které nyní byly realizovány na

základě Smlouvy o založení Evropského společenství pro uhlí a ocel, která je platná do roku 2002, musí být s větším důrazem v souladu s výběrovými kritérii zapracovány do rámcového programu.

- 27) Aby byla zajištěna koherence mezi výzkumnými činnostmi realizovanými na základě Smlouvy o založení Evropského společenství a mezi činnostmi, prováděnými na základě Smlouvy o založení Evropského společenství pro jadernou energii, mělo by být rozhodnutí o rámcovém programu pro opatření v oblasti jaderného výzkumu a vzdělávání schváleno ke stejnému datu a na stejné časové období, jako to jako předpokládá rámcový program.
- 28) S ohledem na stanovisko Výboru pro vědecký a technický výzkum (CREST).

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Na období 1998 až 2002 byl přijat několikaletý rámcový program pro uskutečnění všech opatření Společenství v oblasti výzkumu a technického rozvoje, včetně demonstračních projektů, dále jen „Pátý rámcový program“.

2. Pátý rámcový program zahrnuje podle článku 130g Smlouvy čtyři společné akční oblasti:

- a) uskutečnění programů pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace;
- b) podpora spolupráce Společenství se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi v oblasti výzkumu, technického rozvoje a demonstrace;
- c) rozšiřování a vyhodnocení výsledků činností Společenství v oblasti výzkumu, technického vývoje a demonstrací;
- d) podpora vzdělávání a mobility vědeckých pracovníků ze Společenství.

První akční oblast Společenství se týká následujících čtyř témat:

- 1. kvalita života a management živých zdrojů;
- 2. informační společnost přátelská vůči uživateli;
- 3. trvalý hospodářský růst orientovaný na soutěživost.
- 4. energie, životní prostředí a trvalý rozvoj.

Druhá, třetí a čtvrtá akční oblast Společenství se týkají následujících témat.

- 1. upevnění mezinárodního postavení výzkumu Společenství;
- 2. podpora inovace a účast malých a středních podniků (MSP);
- 3. rozvoj lidského potenciálu ve výzkumu a zlepšení sociálně ekonomických základů vědění.

Opatření, která budou realizována během tematických programů první akční oblasti, budou na základě souladu s horizontálními programy a na základě vzájemného působení přispívat k dosažení cílů těchto tří témat.

Bude se usilovat o komplementaritu s příslušnými opatřeními členských států a jinými iniciativami, jako COST nebo EUREKA.

3. Kritéria pro výběr témat, která jsou uvedena v odstavci 2, a cílů, které jsou s nimi spojeny, jsou uvedena v dodatku I. Jsou platná pro realizaci Pátého rámcového programu.

4. Struktura společných opatření, jejich vědecké a technické cíle a příslušné priority jsou uvedeny v dodatku II.

Článek 2

1. a) Nejvyšší celková částka, kterou se Společenství bude finančně podílet na Pátém rámcovém programu, činí 13 700 milionů ECU.

Z toho je určeno:

- 3 140 milionů ECU na období 1998 až 1999;
- 10 560 milionů ECU na období 2000 až 2002.

b) Částka 10 560 milionů ECU se považuje za odsouhlasenou, pokud je v souladu s Finanční prognózou na období 2000 až 2002. Pokud vstoupí v platnost nová Finanční prognóza, je tato podmínka splněna, pokud:

- je ve Finanční prognóze uveden podíl na nákladech, které jsou k dispozici pro výzkum a
- tento podíl umožňuje účast Společenství ve výši 10 560 milionů ECU v období od roku 2000 do roku 2002.

c) Pokud částka 10 560 milionů ECU nesouhlasí s Finanční prognózou nebo pokud v tuto dobu není žádná Finanční prognóza v platnosti,

- stanoví Evropský parlament a Rada podle čl.130i odst.1 Smlouvy novou celkovou nejvyšší částku a přizpůsobí částky v dodatku III odpovídajícím způsobem;
- přizpůsobí Rada podle čl. 130i odst. 4 Smlouvy potřebné částky určené pro specifické programy podle článku 3 tak, aby odpovídaly nové nejvyšší celkové částce.

Až do rozhodnutí podle první a druhé odrážky nesmějí být při realizaci specifických programů překročeny nejvyšší finanční částky, které jsou stanoveny podle písmene a)první odrážky tohoto odstavce.

2. Výška částky v odstavci 1 bude přehodnocena v případě přístupu nových členských států před ukončením tohoto programu.
3. V dodatku III jsou uvedeny odpovídající finanční částky pro realizaci opatření akčních

oblastí Společenství, které se předpokládají podle článku 1, a jejich rozdělení na témata první akční oblasti Společenství, která jsou uvedena v čl. 1 odst. 2.

4. Všechny výdaje na správní řízení, které vzniknou v souvislosti s výzkumnými činnostmi, se uhradí z celkové částky, která je pro program k dispozici. Tyto výdaje budou součástí celkového rozpočtu Evropského společenství podle běžných postupů, které jsou platné pro ostatní srovnatelné správní výdaje.

Článek 3

1. Základem Pátého rámcového programu se stane osm specifických programů, přičemž čtyři z těchto specifických programů budou odpovídat čtyřem tématům z první akční oblasti a tři druhé, třetí a čtvrté akční oblasti a osmý specifický program představuje specifický program pro Společné výzkumné středisko. Vědecký sektor, průmysl a uživatelé se budou úzce podílet na celkové realizaci tohoto programu.

V každém specifickém programu budou stanoveny jeho přesné cíle v souladu s vědeckými a technickými cíli uvedenými v dodatku II, jakož i přesná pravidla pro jeho uskutečňování, doba realizace a předpokládané prostředky, které je nutno vynaložit.

Komise ve vlastní kompetenci vyhotoví a uveřejní podrobnou příručku, v níž budou uvedena operativní opatření a zásady, kterými je nutno se řídit při výběru akcí VTR.

2. Součástí Pátého rámcového programu mohou v případě potřeby být i doprovodné programy podle článku 130k Smlouvy, účast Společenství na výzkumných a vývojových programech více členských států podle článku 130l nebo založení společného podniku nebo vytvoření jiných struktur podle článku 130n. Dále může být tento program východiskem pro spolupráci se třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi podle článku 130m.

Článek 4

Podrobnosti finanční účasti Společenství na Pátém rámcovém programu budou upraveny zvláštními ustanoveními rozpočtových pravidel pro celkový rozpočet Evropského společenství¹, doplněných dodatkem IV tohoto rozhodnutí, která budou platit pro prostředky vyčleněné pro akce VTR.

Článek 5

1. Komise trvale a systematicky sleduje každoročně za pomoci nezávislých kvalifikovaných znalců realizaci Pátého rámcového programu a jeho specifických programů na základě kritérií stanovených v dodatku I a vědeckých a technických cílů stanovených v dodatku II. Komise zvláště kontroluje, zda cíle, priority a vynakládané finanční prostředky stále odpovídají aktuální situaci. V případě potřeby předkládá návrhy k přizpůsobení nebo doplnění rámcového programu a / nebo specifických programů, přičemž vezme v úvahu výsledky těchto hodnocení.

2. Dříve než Komise předloží návrh Šestáho rámcového programu, pověří nezávislé, vysoce kvalifikované znalce, aby externě zhodnotili realizaci a výsledky opatření Společenství za posledních pět let, přičemž základem budou kriteria dodatku I, vědecké a technické cíle dodatku II a aplikace tohoto rozhodnutí, které se opírají o specifické programy. Komise předá závěry tohoto hodnocení spolu se svými poznámkami Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů.
3. Nezávislí kvalifikovaní znalci uvedení v odstavcích 1 a 2 budou Komisí vybráni zvláště z vědeckého sektoru, z oblasti průmyslu a z kruhu uživatelů na základě své odborné a osobní způsobilosti; Komise přitom zajistí, aby jednotliví znalci byli jmenováni vyváženě z různých oblastí výzkumu.

¹ Úř. věst. č. L 356, 31.12.1997, s.1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (EU, EUKS, Euratom) č. 2548/98 (Úř. věst. č. L 320, 28.11.1998, s.1).

Komise uveřejní úplný seznam znalců, jakož i kvalifikaci každého z nich po jejich jmenování.

4. Komise pravidelně informuje Evropský parlament a Radu o celkovém pokroku při realizaci rámcového programu a specifických programů.

Článek 6

V polovině doby realizace Pátého rámcového programu zkontroluje Komise pokroky, kterých bylo v rámci programu dosaženo, a na základě vyhodnocení různých specifických programů předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v případě potřeby i s návrhem přizpůsobení tohoto rozhodnutí.

Článek 7

Při všech výzkumných činnostech Pátého rámcového programu se musí zachovávat základní etické principy, včetně požadavku na prospěch a blaho zvířat podle právních předpisů Společenství.

V Bruselu dne 22. prosince 1998.

Za Evropský parlament
předseda
J.M.GIL-ROBLES

Za Radu
předseda
C.EINEM

DODATEK I

KRITERIA VÝBĚRU TÉMAT A CÍLŮ OPATŘENÍ SPOLEČENSTVÍ

1. Cílem politiky VTR Evropského společenství je posílit vědecké a technické základy průmyslu Společenství a podporovat zvýšení jeho mezinárodní konkurenceschopnosti, jakož i podporovat všechna výzkumná opatření, která budou na základě jiných kapitol této Smlouvy shledána za nutná. Dále má přispívat ke zlepšení kvality života občanů Společenství a ke stálému rozvoji Společenství jako celku, též s ohledem na ekologické aspekty. Uskutečňování této politiky vychází z hlavních principů vysoké vědecké a technické kvality a jejich významu pro výše uvedené cíle.

Na základě výše uvedených principů byla zvolena témata Pátého rámcového programu a stanoveny cíle s ohledem na perspektivu náklady / užitek, která vyžaduje optimální vynaložení veřejných finančních prostředků v Evropě, a v souladu s principem subsidiarity, což znamená, že Společenství se bude podílet pouze tehdy, pokud cílů nemůže být v dostatečné míře dosaženo na úrovni členských států.

2. Po stanovení těchto principů byl vytvořen rámcový program na základě společných kritérií, která je možno rozdělit do tří následujících kategorií:
 - *Dodatečný užitek na základě společného postupu („nadhodnota Společenství“) a principu subsidiarity:*
 - nutnost stanovení „kritického měřítka“ v personálním a finančním smyslu, zvláště spojením komplementárních odborných kompetencí a zdrojů v členských státech;
 - značný přínos k prosazování politiky Společenství v jedné oblasti nebo ve více oblastech;
 - diskuse o problémech s dimenzováním ve Společenství nebo o otázkách v souvislosti s normováním nebo vývojem evropského prostoru.

Tímto způsobem se mají podchytit cíle, které bude možno za pomoci výzkumných činností na úrovni Společenství efektivněji sledovat.

- *Společenské potřeby*
 - zlepšení stavu zaměstnanosti;
 - zvýšení kvality života a úrovně zdravotnictví;
 - ochrana životního prostředí.

Tato kritéria mají přispět k tomu, aby bylo dosaženo nejdůležitějších společenských a

sociálních cílů Společenství, které odpovídají očekáváním a nadějím jeho obyvatel.

– *Vědecký rozvoj a vědecké a technické perspektivy:*

- rychle se rozvíjející a vznikající oblasti;
- oblasti, ve kterých podniky Společenství mohou a musí zlepšit svoji konkurenceschopnost;
- oblasti s vyhlídkami na značný vědecký a technický rozvoj a s možností střednědobého nebo dlouhodobého šíření a využití výsledků výzkumu.

Tato kritéria mají přispět k harmonickému a trvalému rozvoji Společenství jako celku.

3. Kritéria uvedená v bodě 2, která mohou být v případě potřeby doplněna, jsou platná pro realizaci Pátého rámcového programu s ohledem na stanovení specifických programů a výběr činností v oblasti výzkumu a technického rozvoje včetně demonstrací. Tři kategorie těchto kritérií se použijí současně a všechny musí být dodrženy, avšak v různém rozsahu podle druhu jednotlivých případů.

DODATEK II

STRUKTURA OPATŘENÍ SPOLEČENSTVÍ, VĚDECKÉ A TECHNICKE CÍLE, JAKOŽ I ODPOVÍDAJÍCÍ PRIORITY

I. TÉMATA A STRUKTURA

S ohledem na témata a strukturu Pátého rámcového programu je třeba upozornit na to, že Pátý rámcový program podle článku 130g Smlouvy ES obsahuje čtyři akční oblasti:

- První oblast se vztahuje na programy pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace.
- Druhá oblast se týká podpory spolupráce se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi v oblasti výzkumu, technického rozvoje a demonstrací.
- Třetí oblast se týká šíření a vyhodnocování výsledků činností v oblasti výzkumu, technického rozvoje a demonstrací.
- Čtvrtá oblast se zaměřuje na podporu vzdělávání a mobility vědeckých pracovníků.

1. OBSAH A STRUKTURA PRVNÍ AKČNÍ OBLASTI

Programy pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace zahrnují:

- takzvané řídicí akce;
- všeobecně orientované výzkumné a rozvojové činnosti;
- opatření na podporu infrastruktury výzkumu.

K těmto programům patří rovněž průzkumné a výzkumné činnosti, které se týkají relevantních etických a právních aspektů, přičemž je třeba zachovávat základní lidské hodnoty. Prostředky Společenství pro výzkumné projekty v rámci tohoto programu budou použity výhradně pro civilní účely, včetně výzkumu k vyhledávání a likvidaci nášlapných min.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat sociálně ekonomickému vlivu a využití technologií, procesů a nástrojů, které jsou obsahem každého jednotlivého programu. Neoddělitelnou součástí opatření první akční oblasti bude realizace ekonomických výzkumů. Budou podniknuty zvláštní iniciativy, aby bylo dosaženo vzájemné harmonizace těchto činností a aby se optimalizovalo zhodnocení a šíření výsledků těchto činností prostřednictvím uživatelů. Tato opatření budou doplněna ekonomickými výzkumy k horizontálním otázkám čtvrté akční oblasti.

Zvláštní pozornost bude věnována podpoře zapojení žen do oblasti výzkumu a technického rozvoje.

V rámci klíčové koncepce, která v sobě zahrnuje také druhou, třetí nebo čtvrtou akční oblast, budou realizována v předmětných oblastech opatření, která přispějí

také k uskutečnění cílů ostatních akčních oblastí.

Budou podniknuty zvláštní kroky, aby byly podporována skutečná účast malých a středních podniků (MSP) na programu, zvláště na akcích na bázi rozdělení nákladů.

Bude se usilovat o syntetizaci s ostatními příslušnými nástroji Společenství.

a) Řídící akce

Řídící akce budou zaměřeny na určité problémy, budou jasně vymezeny, budou odpovídat stanoveným kritériím a budou speciálně přizpůsobeny cílům každého jednotlivého programu a výsledkům, kterých se chce dosáhnout, přičemž je třeba brát v úvahu názory uživatelů. Těžištěm řídicích akcí je Evropa. Řídící akce se chápe jako soubor malých a velkých, aplikovaných, všeobecných a – v případě, že je to vhodné – základních výzkumných projektů, které jsou orientovány na jednu oblast úkolů nebo problematiku, která je společná pro celou Evropu, aniž by se přitom zanedbávaly globální otázky.

Výzkumné činnosti, uskutečňované v této souvislosti, zahrnují celé spektrum opatření a disciplin, které jsou nutné k dosažení cílů, a sahají od základního výzkumu přes vývoj až k demonstracím. Odpovídající pozornost se bude věnovat vhodným propojením s příslušnými národními nebo mezinárodními iniciativami (včetně doplňujících evropských systémů VTR).

b) Všeobecně zaměřené výzkumné a vývojové činnosti

Tato opatření, která mají zásadní význam pro dosažení cílů tematických programů, budou realizována pouze v omezeném množství v oblastech, kterým se nevěnují řídicí akce. Slouží k jejich doplnění. Jejich hlavním cílem je umožnit Společenství udržovat a zlepšovat svůj vědecký a technický potenciál v oblasti výzkumů a podpůrných technologií, které se mají v co nejvyšší míře rozšířit.

c) Podpora infrastruktur ve výzkumu

Protože výstavba a provoz infrastruktur ve výzkumu spadají do kompetence orgánů jednotlivých států, měla by podpora infrastruktur ve výzkumu ve shodě s cíli tematických programů přispívat ke splnění dvou základních požadavků na úrovni Společenství: 1. požadavek na optimální využití stávajících infrastruktur ve výzkumu; 2. nutnost přeshraniční spolupráce při racionální a efektivní výstavbě infrastruktur ve výzkumu.

Úkolem Společenství je dokázat následný užitek těchto akcí, kterými budou doplněny iniciativy jednotlivých států nebo takové iniciativy, které přesahují rámec jednotlivých zemí. Podporou ze strany Společenství se může zlepšit přístup k infrastrukturám; podpora bude poskytnuta zejména pro spojovací sítě výzkumných zařízení, které umožňují trvalé vzájemné doplňování, spojení nákladů a / nebo specializaci na evropské úrovni (včetně kompatibility databank).

2. OBSAH A STRUKTURA DRUHÉ, TŘETÍ A ČTVRTÉ AKČNÍ OBLASTI

Horizontální témata se stala průsečíkem politiky Společenství v oblasti výzkumu a jeho politiky v oblasti zahraničních vztahů, inovací, malých a středních podniků (MSP) a lidských zdrojů, jakož i v otázkách sociálních a zaměstnanecko-politických.

Zahrnují:

- specifická opatření, v případě potřeby také řídicí akce, ve spojení se všeobecnými cíli politiky Společenství v oblasti zahraničních vztahů, inovací, malých a středních podniků (MSP) a lidských zdrojů, která nebyla realizována v rámci první akční oblasti;
- činnosti, které mají v podstatě koordinační, podpůrný a doprovodný charakter a které tak mají zajišťovat koherenci stejných opatření, která byla přijata v rámci první akční oblasti.

Při koordinaci a společném působení s výhledově orientovanými programy budou v průběhu uskutečňování tematických programů podniknuty nutné kroky, aby se v rámci vlastních programových činností aktivně přispělo k dosažení společných cílů horizontálně orientovaných programů.

Podpora infrastruktur ze strany Společenství se v rámci čtvrté akční oblasti bude soustřeďovat zejména na opatření, jejichž pomocí se zlepší přístup k těmto infrastrukturám.

3. SPOLEČNÉ VÝZKUMNÉ STŘEDISKO

Přímé akce VTR, které má uskutečnit Společné výzkumné středisko (SVS), zahrnují výzkumné činnosti, jakož i vědecké a technické podpůrné činnosti institucionálního charakteru. SVS může poskytnout pomoc v oblastech, v nichž v rámci Společenství ve zvláštní míře nebo výhradně disponuje odbornými znalostmi a zařízeními, nebo když jsou jí svěřeny úkoly, které podporují uskutečňování politiky Společenství, které podle Smlouvy spadají do kompetence Komise a které vyžadují nestrannosti SVS (např. v oblasti normování). SVS realizuje činnosti v úzké spolupráci s vědeckým sektorem a podniky v Evropě. V tomto směru se bude podporovat výměna informací mezi SVS a univerzitami, výzkumnými ústavy a průmyslovými podniky.

Dále se bude SVS věnovat stále ve větší míře činnostem orientovaným na zvýšení konkurenceschopnosti.

Prostředky, které bude mít SVS k dispozici, představují nejvyšší částku. Mimoto má SVS možnost si opatřit prostředky od třetích osob. Pro hospodaření s těmito prostředky platí příslušné předpisy a podmínky SVS.

II. VĚDECKÉ A TECHNICKÉ CÍLE - 1. OBLAST ČINNOSTÍ

TÉMA 1

KVALITA ŽIVOTA A MANAGEMENT ŽIVÝCH ZDROJŮ

Zlepšení kvality života a zdraví je důležitým cílem, k jehož uskutečnění chce Společenství přispět rozvojem znalostí a vývojem technologií v oblasti biověd.

V této souvislosti se musí zvýšit kvalita života všech občanů Evropy se zřetelem na specifické problémy určitých částí obyvatelstva, jako jsou staří lidé a invalidé.

Současně budou pokroky v této oblasti znamenat důležitý přínos ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků Společenství: otevírají nové perspektivy v oblastech, v nichž Společenství již dosáhlo úspěchů, jako např. v oblasti biotechnologií, zemědělského průmyslu, zdraví a životního prostředí, a které se i nadále rychle rozvíjejí.

a) Řídící akce

i) Potraviny, výživa a zdraví

Cílem těchto řídicích akcí je nejen získat nové znalosti, ale i rozvíjet technologie a postupy – včetně prenormativních aspektů – na základě multidisciplinárních metod, které umožňují výrobu nezávadných, zdravých, vyvážených a různorodých potravin pro spotřebitele, které budou zahrnovat celý potravinový řetězec a které přispějí k boji proti nemocem z podvýživy a ke snížení značných nákladů na zdravotnictví, které jsou s bojem proti těmto nemocem spojeny. To vyžaduje především:

- rozvoj bezpečných, flexibilnějších, nových a / nebo kvalitnějších výrobních technologií, aby se zlepšila kvalita potravin a jejich nezávadnost pro spotřebitele a současně byla zajištěna návratnost nerostných surovin a finálních výrobků;
- rozvoj testování ke zjištění původců infekčních chorob a odhalování toxických látek v celém potravinovém řetězci a rozvoj metod k jejich likvidaci;
- průzkum, jakou úlohu hraje výživa při podpoře a uchování zdraví s ohledem na následující body: výživa, toxikologie, epidemiologie, vztah mezi zdravím a životním prostředím, volbou spotřebitele, jakož i zdraví veřejnosti.

ii) Boj proti infekčním chorobám

Hlavními cíli této řídicí akce je bojovat proti známým, novým nebo opět se vyskytujícím infekčním chorobám člověka a zvířat, jejichž následky se zvyšují, včetně zoologických a na základě výzkumů vedoucích k lepšímu poznání imunitního systému omezit jejich výskyt. Zvláštní pozornost je třeba věnovat následujícím bodům:

- rozvoj kvalitnějších nebo nových jednosložkových, vícesložkových a kombinovaných očkovacích látek, zvláště proti virovým onemocněním; k tomu patří podpora klinického testování v různých klinikách;
- nové a kvalitnější strategie, které se orientují na prevenci a léčení a jejichž účelem je indikovat a omezit výskyt infekčních chorob a jejich rozšíření, a které se opírají o patogenezi, výskyt rezistencí a imunologickou kontrolu;
- aspekty, na které je třeba brát zřetel v souvislosti se zdravím veřejnosti a s veřejnou zdravotní péčí, zvláště řízení, prevence, kontrola, postupy a reakce na infekční choroby (včetně modelování lidských nemocí).

iii) Buněčná banka

Tato řídicí akce má podnikům a Společenství poskytnout možnost využít pokroků na poli biověd a biotechnologií, zvláště v oblastech ochrany zdraví, životního prostředí, zemědělství, agroprůmyslu a výrobků s vysokým doplňkovým efektem, např. chemikálií. Cílem je vývoj multidisciplinárních technologií, které se opírají o využití vlastností mikroorganismů, rostlin a zvířat, zejména v rovině buněčné. Tímto způsobem má být objasněna funkce buněk a umožněn vývoj biomolekul a bioproců s vysokým doplňkovým efektem, které mohou přispět ke zlepšení zdravotní úrovně obyvatelstva. K tomu mimo jiné patří:

- nové a inovované procesy a výrobky zaměřené na ochranu zdraví, které jsou zejména výsledkem molekulární techniky (např. diagnostika, antibiotika a prostředky pro léčení rakoviny, včetně terapeutik generovaných z rostlin);
- postupy pro biologickou recyklaci a biologické zpracování odpadů s vyšší energetickou účinností;
- nové biologické postupy a výrobky, nové technologie zpracování – na základě nových vlastností rostlin a zvířat – potravin vyrobených v zemědělském průmyslu, pro agroprůmysl, jakož i aplikace chemických látek s vysokým doplňkovým efektem.

Cílem této řídicí akce bude také realizovat opatření VTR, aby byly k dispozici buněčné kultury jako modely pro medicínu, farmakologii, toxikologii a monitorování životního prostředí, aby nemusely být prováděny pokusy na zvířatech, a pro prenormativní účely..

iv) Životní prostředí a ochrana zdraví

Cílem této řídicí akce je objasnit vzájemný vztah mezi genetickými, fyziologickými a faktory, které se vztahují k životnímu prostředí, a sociálními faktory a jejich vliv na zachování dobrého zdraví a tím přispět ke snížení negativních vlivů změn životního prostředí a změn na

pracovištích na zdraví a ke snížení nákladů na zdravotnictví, které jsou s těmito změnami spojeny. Zahrnuje zvláště otázky jako jsou vlivy znečištění vzduchu, těžkých kovů, toxických látek, hluku, klimatických změn a elektromagnetického záření na lidské zdraví a jejich eliminace, jakož i negativní vlivy znečištění životního prostředí na pracovišti. Nejdůležitější opatření zahrnují:

- multidisciplinární metody k dalšímu objasnění vzájemného vztahu mezi sociálním prostředím a životním prostředím na jedné straně a zdravím na straně druhé, včetně výzkumu nemocí a alergií podmíněných resp. ovlivněných životním prostředím, jakož i výzkumu jejich léčení a prevence;
- epidemiologické studie a výzkum patogeneze;
- vývoj nových postupů pro diagnostiku, zhodnocení rizika a prevenci;
- vývoj postupů ke zjišťování a, pokud je to možné, odstranění příčin a zmírnění negativních dopadů na zdraví.

v) Stabilní zemědělství, rybářství a lesní hospodářství a integrovaný vývoj venkova, včetně horských oblastí

Cílem této řídicí akce je získat znalosti a rozvíjet technologie, které jsou nutné pro výrobu a vědecké využití živých zdrojů, včetně lesů, v celém výrobním řetězci, které jsou v souladu s nejnovějšími opatřeními společné agrární politiky a politiky rozvoje rybářství a které zároveň poskytují vědeckou základnu pro právní předpisy a požadavky Společenství. Tomu odpovídá podpora orientace na více směrů a stabilní hospodaření s lesními zdroji a jejich využití jako nedílného faktoru rozvoje venkova. K nejdůležitějším oblastem patří:

- nové a stabilní výrobní systémy, včetně chovatelských a pěstitelských metod a systémů, které jsou využívány v zemědělství, lesním hospodářství, rybářství a ve vodohospodářství, které odpovídají požadavkům na rentabilitu, stabilní hospodaření se zdroji, kvalitu výrobků a zaměstnanost, jakož i ochraně zdraví a ochraně zvířat;
- integrovaná výroba a využití biologického materiálu (k použití mimo oblast výroby potravin);
- stabilní víceúčelové využití lesních zdrojů; integrovaný výrobní řetězec lesní hospodářství / dřevo;
- rozvoj kontrolních, monitorovacích a ochranných mechanismů, včetně ochrany před stržením břehů a prevence eroze půdy;
- prenormativní výzkumné práce k vypracování vědeckých základů pro právní předpisy Společenství;

- rozvoj nových nástrojů a modelů pro integrovaný stabilní rozvoj venkova a jiných relevantních oblastí, který vychází z optimalizace specifického potenciálu každé jednotlivé oblasti, též na úrovni regionů, jakož i diverzifikace činností a využití prostoru a účasti obyvatelstva, kterého se tato problematika týká.

vi) Stárnutí obyvatelstva a nemohoucnost

vii) Pomocí této řídicí akce by měla být Evropa schopna zvládat narůstající stárnutí obyvatelstva; cílem odpovídajících prací VTR je podporovat rozvoj strategií a opatření ke zlepšení kvality života a prodloužení doby nezávislosti seniorů, jakož i snížit nutnost poskytování dlouhodobé zdravotní péče a náklady, které jsou s touto péčí spojeny. Přednost mají multidisciplinární práce VTR o procesech, které umožňují stárnutí při dobrém zdraví, včetně demografických, sociálních a hospodářských aspektů, jakož i opatření, na jejichž základě je možno omezení funkčnosti lépe indikovat a zvládnout. Cílem řídicí akce je dále podat důkaz o přednostech konkurence širokého spektra oborů a sektorů vztahujících se ke zdravotní péči. K nejdůležitějším oblastem patří:

- práce VTR zabývající se nemocemi, invaliditou a zdravotními problémy s dlouhodobou nemocností¹, jejichž příčinou je stárnutí a u nichž jsou dobré vyhlídky na důležitou prevenci, léčení nebo indikaci začátku onemocnění;

¹ Dlouhodobá a těžká onemocnění, která znamenají vysokou zátěž pro společnost, rodiny, nemocné a jejich opatrovatele.

- práce VTR o rozhodujících biologických, psychologických, sociálních a hospodářských faktorech, které ovlivňují stárnutí při dobrém zdraví, a o mechanismech, které oddalují počátek zdravotních omezení a funkčních poruch;
- demografický a epidemiologický výzkum trendů stárnutí a zdravotních omezení, aby se umožnila prognóza množství a struktury stárnoucího obyvatelstva, která by se stala základem pro politiku a plánování;
- opatření VTR k vypracování základny pro nové koncepce, které by přispěly k oddálení začátku funkčních omezení, ke zmenšení problémů, které klade sociální a životní prostředí na seniory (např. aspekty spojené s bydlením a dopravou) a k podpoře duševní a tělesné vitality;
- práce VTR s ohledem na efektivní a účinné zajištění zdravotních služeb a sociální péče pro seniory, včetně srovnávacího výzkumu o financování dlouhodobé zdravotní péče a důchodů.

b) Všeobecně orientované výzkumné a vývojové činnosti

- Chronické a degenerativní choroby (zvláště rakovina a cukrovka), onemocnění srdečního oběhu a vzácné choroby;

Objasnění etiologie a patogeneze chorob, které mají více příčin, které se vzájemně ovlivňují (dědičnost, životní prostředí, životní styl) a které vykazují vysoké (např. onemocnění srdečního oběhu, rakovina, cukrovka) nebo nízké (např. vzácné choroby) procento onemocnění, je jednou z největších výzev pro výzkum lékařských biověd. Diagnózy, léčení, prevence a pozorování je třeba naléhavě zlepšit; za tímto účelem je nutné iniciovat realizaci epidemiologických prací a zapojit rozvoj technických prostředků, který překračuje rámec jedné země.

- Výzkum genů a geneticky podmíněných chorob

Cílem této oblasti výzkumu je zjistit fyziologické funkce genů a dále objasnit význam dílčích genových informací. Nové poznatky a technologie, které budou získány z těchto všeobecně orientovaných činností, budou přínosem k využití genových informací v zájmu ochrany zdraví, rozvoje průmyslu a ochrany životního prostředí Evropy. Spolupráce v této oblasti bude podporovat rozvoj monitorovacích systémů pro usnadnění výzkumu genů, které mají význam pro průmysl a zemědělství, jakož i rozvoj účinných preventivních a léčebných strategií na bázi molekulární a genetické pro léčení lidských chorob a nemocí zvířat.

- Neurologické vědy

Tyto činnosti by měly přinést nový pohled na mechanismy vzájemných vztahů mezi biologickými a psychologickými procesy a nové poznatky o těchto mechanismech, vytvořit nové základy diagnostiky (např. zpracování obrazu) a terapie pro neurologické a psychiatrické poruchy a otevřít nové možnosti inovací v oblasti zdravotnictví.

- Zdraví veřejnosti a zdravotnické služby

Zlepšení zdravotních systémů: zlepšení zdraví evropských občanů a zvýšení účinnosti a rentability podpory zdravotnictví a technologií zdravotní péče a zdravotních opatření, včetně vyhodnocení účinnosti netradičních terapií, zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, vyhodnocení modelů zdravotní péče, rozvoj základny pro klinickou praxi a zdravotní politiku, která je podložena fakty, jakož i průzkumy rozdílného zdravotního stavu obyvatelstva v Evropě.

Boj proti problémům vzniklým na základě užívání drog: prevence a, pokud je uvedeno, boj proti zdravotním problémům, které jsou důsledkem užívání drog, pomocí zjišťování psychologických a sociálně ekonomických faktorů konzumace a užívání drog, další objasňování dlouhodobých zdravotních a sociálních následků užívání drog a rozvoj účinných léčebných strategií.

- Výzkum zaměřený na nemohoucí osoby

Pomocí této akce se má zvýšit kvalita života a nezávislost invalidních občanů, především na základě zvýšení kvality jejich přirozeného sociálního prostředí a efektivního využívání zdravotních a sociálních služeb, které jsou jim k dispozici.

- Výzkum otázek biolékařské etiky a bioetiky s ohledem na základní životní hodnoty¹.
- Výzkum sociálně ekonomických aspektů rozvoje biověd a biotechnologií s ohledem na trvalý rozvoj (vliv na společnost, vědu a zaměstnanost).

c) Podpora infrastruktury výzkumu

Ve shodě s výše zmíněnými všeobecnými cíli se mají tyto činnosti soustředit například na databanky a sbírky biologického materiálu, zařízení pro klinický výzkum a pokusy, jakož i na výzkumná zařízení pro rybářství a vodohospodářství.

¹S ohledem na prohlášení Rady Evropy z Amsterdamu a na rozhodnutí Evropského parlamentu o zákazu klonování lidí (Úř. věst. č. C 115, 14.4.1997, s.92), jakož i s ohledem na příslušné právo Společenství budou výzkumné práce Společenství prováděny s ohledem na stanoviska příslušných orgánů, zvláště Evropské skupiny pro etiku přírodních věd a nových technologií a Skupinu pro ochranu lidského embrya a plodu, jakož i s ohledem na stanoviska příslušných mezinárodních organizací a budou dodržovány základní principy Prohlášení z Helsinek a příslušných rozhodnutí Světové zdravotnické organizace (WHO) a ostatních mezinárodních úmluv.

Během tohoto rámcového programu nebudou v žádném případě prováděny výzkumné činnosti, při nichž by se provedla nebo zamýšlela provést změna genetického dědictví člověka prostřednictvím změny zárodečných buněk nebo prostřednictvím zásahů do jiných fází embryonálního vývoje a při nichž by mohla být ovlivněna dědičnost takovýchto změn. Také nebudou prováděny výzkumné činnosti v oblasti klonování, aby bylo buněčné jádro jedné zárodečné buňky nebo embryonální buňky nahrazeno buněčným jádrem jiného jedince, které bylo odebráno v embryonálním stádiu nebo v pozdější době lidského vývoje.

Experimenty se zvířaty a pokusy na nich by měly být - pokud je to možné - nahrazeny postupy „in vitro“ nebo jinými alternativními postupy. Změně genetického dědictví zvířat a klonování zvířat se bude v tomto rámcovém programu věnovat pozornost pouze tehdy, pokud je to z etických důvodů odůvodněné a pokud jsou příslušná opatření prováděna na základě etických principů a při zachování blaha a zduaru zvířat a na principu genetické mnohotvárnosti.

(Ve specifických programech se zabýváme podrobněji praktickými aspekty těchto pravidel.)

TÉMA 2

INFORMAČNÍ SPOLEČNOST SLOUŽÍCÍ UŽIVATELI

Splyvání informací, komunikace s daty a zpracování obsahu informací, které se stále více prosazuje ve většině průmyslových a společenských oblastí, se stává očividně

kritickým faktorem pro konkurenceschopnost a kvalitu života v Evropě. Nastupující informační společnost otevírá jednotlivci a podnikům ve Společenství mnoho nových polí činnosti, např. v oblastech obchodu, práce, dopravy, životního prostředí, výchovy a vzdělávání, zdravotnictví a kultury. Aby se plně využil potenciál informační společnosti, je nutné stále pokračovat v aktivitách v oblasti výzkumu, technického rozvoje, předávání technologií a demonstrací. Technologické spektrum řídicích akcí umožňuje dynamicky soustředit činnosti podle sociálně ekonomických priorit a pružně je uskutečnit.

Při všech těchto činnostech je třeba brát zřetel na všechny relevantní aspekty jako dostupnost, služby vůči uživateli, hospodárnost, interoperabilitu a standardizaci.

Dále má být brán zřetel na sociálně ekonomické dopady těchto činností, zvláště na sociální změny, které s sebou přináší zavedení a šíření nových informačních a komunikačních technologií, a jejich dopad na různé skupiny obyvatelstva se zvláštním zřetelem na jejich vliv na ženy a mládež. Řešením otázek dostupnosti a přátelskosti vůči uživatelům je třeba se přednostně zabývat.

a) *Řídící akce*

i) Systémy a služby pro občana

Cílem této řídicí akce je vyhovět základním politickým požadavkům a potřebám uživatelů, usnadnit výhodný, ne příliš nákladný přístup k vysoce hodnotným, všestranně orientovaným službám, podporovat průmyslové odvětví, které tyto služby zajišťuje, a připravit cestu pro „digitální společnost“ jak ve městech, tak na venkově. Zde mají přednost následující opatření:

- zdravotnictví: klinické informační systémy, bezpečné vysoce výkonné sítě v oblasti zdravotnictví a telemediciny;
- osoby vyžadující zvláštní péči, včetně nemohoucích osob a seniorů: pokroková rozhraní a telekomunikační systémy pro jejich integraci do společnosti;
- úřady: pokrokové multimediální systémy k usnadnění přístupu ke službám ve veřejném zájmu a jejich zřizování;
- životní prostředí: analytické, kontrolní, manažerské a varovné systémy, jakož i podpůrné systémy k vyhledávání a likvidaci nášlapných min;
- doprava a cestovní ruch: pokrokové inteligentní manažerské systémy a příslušné telekomunikační služby.

ii) Nové metody práce a elektronické obchodování

Cílem této řídicí akce je přispět pomocí vývoje odpovídajících technologií k efektivnějšímu provozu podniků, utvořit efektivnější obchod zbožím a službami a umožnit zlepšení pracovních podmínek a kvality práce. Přednostní význam mají následující témata:

- postupy a nástroje pro flexibilní práci, která není vázána na jedno místo, jakož i práce v oblasti telekomunikací a odpovídající pomůcky pro jednotlivce a pro spolupráci týmů a skupin, jakož i metody práce na základě simulace a virtuální reality, včetně příslušného vzdělávání;
- manažerské systémy pro dodavatele a spotřebitele ovlivněné systémy pro zhotovení specifických jednotlivých originálních výrobků podle přání zákazníka ve velkém měřítku a systémy pro bezpečné platební systémy, které je možno propojit;
- bezpečnost dat a sítí, včetně následujících aspektů: kódování, techniky pro boj proti počítačové kriminalitě, technické pomůcky pro kontrolu oprávnění k přístupu, ochrana integrity dat a duševního vlastnictví, jakož i technologie pro kvalitnější ochranu soukromé sféry.

iii) Obsahy a nástroje multimédií

Cílem této řídicí akce je podporovat celoživotní vzdělávání kreativitu a jazykovou a kulturní všestrannost, jakož i zkvalitnit funkčnost budoucích výrobků a služeb v oblasti informatiky, přičemž se počítá s přátelskostí vůči uživateli a s akceptováním těchto výrobků a služeb ze strany uživatele. Těžištěm výzkumu jsou inteligentní vzdělávací systémy a systémy pro další vzdělávání a inovované formy multimediálních nabídek, včetně audiovizuálních, jakož i nástrojů pro jejich strukturalizaci a zpracování. Akce se soustředí na čtyři hlavní oblasti:

- interaktivní elektronické zhotovení publikací, při němž je použito nových výrobních metod, a strukturalizace těchto publikací; informační služby přizpůsobené individuálním potřebám jednotlivce, jakož i přístup k vědeckým, kulturním a jiným nabídkám přes síťové propojení knihoven, archivů a muzeí;
- vzdělání a další vzdělávání: systémy, služby a software pro vývoj a demonstraci nových postupů za použití multimédií, širokopásmové komunikace, simulace a virtuální reality;
- nové technologie podepřené jazykovými znalostmi včetně odpovídajících rozhraní, na základě jejichž použití jsou informační a komunikační systémy přátelské vůči uživateli;
- pokrokové technologie pro vyvolání, filtraci, analýzu a využití informací, aby byl lépe zvládnut tok informací a aby byla ulehčena práce s multimediálními obsahy; sem patří i geografické informační systémy.

iv) Základní technologie a infrastruktury

Cílem této řídicí akce je zlepšit výkonnost klíčových technologií informační společnosti, urychlit jejich zavedení do praxe a rozšířit oblast použití těchto technologií. Opatření se budou soustřeďovat přednostně na následující oblasti:

- management zpracování informací, komunikačních a síťových systémů, včetně širokopásmových technologií, jakož i jejich praktického zřizování, interoperability a aplikace;
- technika software, systémů a služeb, včetně vysoce kvalitních statistických systémů;
- technologie pro simulaci a vizualizaci reálného času ve velkém měřítku;
- služby a systémy pro mobilní a osobní komunikaci, včetně těch, které jsou podporovány satelitními systémy;
- rozhraní řízená senzory;
- periferní přístroje, dílčí systémy a mikrosystémy;
- mikroelektronika (technologie, nástroje, vybavení a hardware pro návrh a zhotovení spínacích obvodů a jejich součástí a jejich další rozvoj).

b) Všeobecně orientované výzkumné a vývojové činnosti

Aby se projekt, který se orientuje na budoucnost a který zahrnuje nové i již existující technologie, které přinášejí potenciální užitek pro průmysl, mohl dále rozvíjet, budou výzkumné práce zahrnovat především následující témata:

- technologie ke zobrazení a generování vědomostí a manipulaci s nimi;
- nanotechnologie, kvantové technologie, fotonové technologie a technologie bioelektronické, včetně integrovaných obvodů dalších generací, vysoce výkonných počítačů a vysoce inteligentních sítí.

c) Podpora infrastruktury výzkumu

Přednost zde mají podpůrné činnosti, které umožňují rychlé zavedení výsledků výzkumu do praxe a interoperabilitu evropských pokrokových vysoce výkonných počítačových a komunikačních systémů, jejichž využití je nutné ve všech oblastech vědy a techniky, a sice v souvislosti s celosvětovým rozvojem internetu.

TÉMA 3

STÁLÝ RŮST ORIENTO VANÝ NA KONKURENCI

Cílem tohoto tématu je získání znalostí a vytvoření technologií a jejich šíření, aby byla vytvořena koncepce a aby byly rozvíjeny vhodné postupy, jakož i aby se vyráběly vysoce kvalitní ekologické a nezávadné výrobky, které se mohou prosadit na trhu budoucnosti; dále mají být tyto postupy přínosem pro zvýšení hospodářského růstu a pro vytvoření nových pracovních míst v Evropě a mají podporovat pokrokové snahy o inovaci podniků zpracujícího průmyslu (včetně malých a středních podniků – MSP), aby se zvýšila jejich konkurenceschopnost.

Souběžně s tím je třeba rozvíjet hospodárné, bezpečné, ekologické a vhodné dopravní systémy.

a) *Řídící akce*¹

i) Inovované výrobky, postupy a organizační formy

Cílem této řídící akce je usnadnit vývoj vysoce kvalitních inovovaných výrobků a služeb, které odpovídají potřebám občanů a požadavkům trhu; dále mají být pro výrobní účely vyvinuty nové postupy pro využití zdrojů a ekologické výrobní postupy; sem patří také inovace v oblasti tradičních průmyslových odvětví a jejich modernizace. Výzkumné práce se budou soustřeďovat především na následující body:

- koncepce, vývoj a integrace nových technologií pro návrh výrobku, jeho vytvoření, řízení a výrobu, včetně mikroelektroniky a nanoelektroniky;
- zpřístupnění, integrace a přizpůsobení technologií informační společnosti, aby mohly vzniknout inteligentní výrobní systémy (mimo jiné také flexibilní dílenské a manažerské systémy pro dodávky a odbyt zboží, integrované systémy a telekomunikační služby pro provoz a údržbu, simulační technologie a technologie pro týmovou spolupráci);
- technologie, jejichž cílem je zvýšit kvalitu výrobku a vyvinout ekologické a ekologicky efektivní procesy, včetně syntézy a oddělování, snížit čerpání zdrojů a podporovat využití obnovitelných zdrojů, recyklaci a opětovné použití odpadů a vyvinout ekologické postupy a výrobky na principu cirkulačního hospodářství;

- nové postupy pro organizaci výroby a práce a využití a další rozvoj odborných znalostí (včetně sociologicko ekonomických analýz), také v oblasti tradičních průmyslových odvětví.

¹ Bude se podporovat koordinace mezi různými řídicími akcemi a všeobecně orientovanými technologiemi pro železniční a silniční dopravní prostředky.

ii) Stálá mobilita a spolupráce provozovatelů dopravy

Cílem této akce je rozvoj plně integrovaných koncepčních a operativních možností pro dopravní integrovaný systém kolejové, silniční, letecké a vodní dopravy, který je vytvořen tak, že dalekosáhle přesahuje rámec provozovatelů dopravy, cílem tohoto systému je zajistit mobilitu osob a zboží; současně se má zlepšit efektivita, bezpečnost a spolehlivost dopravy a snížit její přetíženost a její negativní vlivy na životní prostředí. K tomu je nutno realizovat především následující opatření.

- rozvoj, odhad využití a demonstrace racionálního dopravního řídicího systému koncipovaného jak pro jednotlivé provozovatele dopravy, tak i překračující rámec těchto provozovatelů, včetně lepšího využití satelitních navigačních a navigačních systémů druhé generace, jakož i pokrokových informačních služeb pro cestující a podniky;
- výzkumné práce v oblasti dopravních infrastruktur a jejich interakce s dopravními prostředky a systémy a zároveň snížení negativních vlivů dopravy na životní prostředí a bezpečnost s ohledem na jejich přístupnost, jakož i integraci územního plánování a dopravní politiky;
- vypracování technických a sociálně ekonomických scénářů k zajištění trvalé mobility osob a zboží.

iii) Technologie pozemní dopravy a mořské technologie

Cílem této řídicí akce je podporovat rozvoj a integraci odborných znalostí a technologií v oblasti pozemní dopravy a aktivit, které se týkají oceánů, a současně zachovávat kvalitu životního prostředí a zlepšovat bezpečnost dopravy. Umožní Společenství vyvíjet požadované technologie, aby se posílila konkurenceschopnost a upevnila pozice evropského automobilového a železničního průmyslu na základě vývoje inovovaných technologií, nových materiálů, funkcí a systémů pro stabilní a efektivní prostředky pozemní dopravy, jakož i aby bylo plně využito potenciálu moře a aby se zlepšila konkurenceschopnost námořního průmyslu. Tato činnost doplňuje akce „Stálá mobilita a vzájemné působení provozovatelů dopravy“ a „Stálé mořské ekosystémy“. Opatření se týkají především následujících oblastí:

- vývoj technologií pro hospodárná, ekologická, bezpečná, efektivní a inteligentní silniční a kolejová vozidla s nízkou spotřebou energií, která budou použita v obsáhlé koncepci integrované dopravy;
- inovované koncepce výroby vozidel, při nichž se použije nových materiálů a konstrukčních technik, jež jsou zaměřeny na zvýšení bezpečnosti (včetně snížení hmotnosti a bezpečnějšího chování vozidel při nehodě), recyklaci materiálů a snížení nákladů celého výrobního cyklu;
- interakce člověk / vozidlo u silničních a kolejových vozidel, jakož i inovované metody pro přizpůsobení kolejových systémů novým požadavkům;
- využití moře a vnitřních vodních cest jako hospodárných a bezpečných provozovatelů dopravy pro dopravu zboží a osob (včetně moderních zařízení přístavů) a též maximalizaci výkonnosti a interoperability plavidel ve spojení s řídicí akcí „Stálá mobilita a vzájemné působení provozovatelů dopravy“;
- technologie, které umožní průzkum a monitorování moří a oceánů a trvalé využití jejich energetických zdrojů a nerostných surovin, včetně mimopevninských zařízení a podvodních technologií, jakož i plavidel bez posádky a podvodní akustiky.

iv) Nové perspektivy cestování letadlem

Cílem této řídicí akce je podpořit Evropské společenství při budování jeho pozice v této oblasti tím, že se s ohledem na ochranu životního prostředí urychlí vývoj a aplikace moderních technologií leteckého provozu. Řídicí akce se bude orientovat především na následující body:

- vývoj a demonstrace pokrokových technologií pro integrované návrhové a výrobní postupy, snížení spotřeby energií, emisí škodlivin a hladiny akustického tlaku u různých typů letadel;
- technické a hospodářské možnosti vývoje letadel příští generace, včetně pokrokových systémů a podsystémů, jakož i klíčových technologií k tomuto účelu;
- vývoj technologií ke zvýšení bezpečnosti provozu a efektivity, včetně použití postupů řízení leteckého provozu v letadlech, a sice v souladu s dalšími řídicími akcemi, které se týkají dopravy.

b) *Všeobecně orientované výzkumné a vývojové činnosti*

Opatření se soustředí především na výzkumné činnosti, které jsou nutné pro zvýšení konkurenceschopnosti a kvality života v Evropě:

- na základě toho se bude podporovat vývoj nových a inovovaných průmyslových materiálů, jakož i odpovídajících výrobních postupů: materiály odolné vůči vysokým teplotám a vysokému tlaku (např. pro výrobu energie a pro výrobu motorů); lehké materiály (pro dopravu a stavebnictví); koncepce a vývoj recyklovatelných funkčních materiálů (optoelektronika, biomateriály, senzory); technika povrchových úprav a technika rozhraní, jakož i nanotechnologie a tryskové technologie;
- na základě toho bude zajištěno, že evropské instituce a zkušební laboratoře budou používat jednotná měření a zkoušky, které odpovídají srovnatelným měřením nejdůležitějších obchodních partnerů Evropy; dále technické zkušební postupy, použití standardních certifikovaných materiálů a měřících přístrojů ve všech členských státech, aby bylo zajištěno dodržování směrnic Společenství; podpora normování a certifikace, včetně opatření k boji proti podvodům a k zajištění kvality výrobků a služeb;
- na základě toho budou vyvinuty nové a kvalitnější materiály a výrobní postupy pro železářský průmysl.

c) Podpora infrastruktury výzkumu

V souladu s výše uvedenými všeobecnými cíli by se měly činnosti soustředit například na počítačová centra pro výzkum, vysoce výkonné aerodynamické tunely, laboratoře a zařízení pro oblast měření a zkušebnictví, jakož i na speciální databanky.

TÉMA 4

ENERGIE, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A TRVALÝ ROZVOJ

Výzkum a technický rozvoj v oblasti životního prostředí a energií a stabilní hospodaření se zdroji ekosystému mají rozhodující význam pro politiku Evropské unie. Na základě využití potřebných znalostí a použitých technologií bude pokryto široké spektrum potřeb. Výsledky výzkumných činností poskytnou základnu uskutečnění politických rámcových projektů na úrovni Společenství nebo na základě mezinárodních smluv.

Tento cíl je úzce spojen s hospodářským rozvojem a zvyšováním konkurenceschopnosti průmyslu, která se musí realizovat ve znamení ochrany životního prostředí a kvality života. Proto musí být vyvinuty ekologické, efektivní, hospodárné a diverzifikované systémy a služby pro energetický sektor a také zajištěny technologie pro nové a obnovitelné zdroje energií. To by mělo přispět zejména k podstatnému poklesu emisí oxidu uhličitého a jiných pohonných látek.

Výzkum a technický rozvoj v oblasti životního prostředí a v energetice spolu sice úzce souvisejí, zůstávají však oddělenými oblastmi, pro které jsou nutná specifická finanční a správní opatření.

1. Životní prostředí a jeho trvalý rozvoj

a) Řídící akce

i) Stabilní hospodaření se zásobami vody , kvalita vody

Cílem této řídící akce je získat poznatky a vyvinout technologie, které jsou předpokladem pro racionální hospodaření s vodními zdroji pro potřebu soukromých domácností, průmyslu a zemědělství. K nejdůležitějším oblastem patří:

- technologie pro úpravu a čištění vody, jejichž účelem je: zamezení znečištění, čištění a racionální využití a / nebo opětovné použití vody (včetně uzavřených oběhů, spolehlivost zásobovacích sítí), jakož i integrovaná koncepce hospodaření s vodními zdroji a vlhkými oblastmi;
- technologie pro kontrolu a zamezení znečištění, ochrana podzemních vod a vodních ploch a hospodaření s nimi, včetně aspektů ekologické kvality;
- kontrolní, varovné a komunikační systémy;

- technologie pro regulaci vodních zásob a hospodaření s nimi, jakož i technologie pro aridní a semiaridní oblasti a obecně pro regiony s nedostatkem vody.

ii) Globální změny, klima a rozmanitost druhů

Cílem této řídicí akce je vytvořit potřebné vědecké a technologické základy a nástroje pro uskutečňování politiky Společenství, zvláště politických akčních programů, které se týkají životního prostředí, a strategií Evropského společenství za účelem zachování rozmanitosti druhů a k podpoře závazků týkajících se výzkumu, které vyplývají z mezinárodních smluv a úmluv, které Evropské společenství a jeho členské státy podepsaly. Celkově se tato řídicí akce soustředí na to, aby se rozšiřovaly znalosti v těchto oblastech, čímž přispěje k dosažení společného cíle, kterým je trvalý rozvoj, a podle možnosti společným působením s průmyslem. V této souvislosti mají přednost následující opatření:

- objasnění, identifikace, vyhodnocení a předpověď procesů globálních změn – zvláště s ohledem na jejich příčiny a jejich dopad na evropské úrovni a na úrovni regionů – jakož i s ohledem jak na přirozené, tak na antropogenní jevy v souvislosti se stálým využitím přírodních zdrojů; do toho budou zahrnuty přírodní, sociální a hospodářské vědy a, pokud je to relevantní, i humanitní vědy.
- pokračující výzkum ekosystémů na zemi i v moři a jejich vzájemný vztah, jakož i vztah k jiným ekosystémům;
- vývoj scénářů a strategií, jejichž cílem je prevence a snížení dopadu globálních změn a změn klimatu, jakož i přizpůsobení se těmto změnám a zachování rozmanitosti druhů v souvislosti s celkovým a trvalým rozvojem;
- podpora podílu Evropy na vývoji světových monitorovacích systémů zaměřených na podnebí, pozemní ekosystémy (včetně rozmanitosti druhů) a moře (např. Euro-GOOS).

iii) Stabilní mořské ekosystémy

Cílem této řídicí akce je podporovat stabilní integrované hospodaření s mořskými zdroji a přispět k uskutečňování aspektů Pátého akčního programu ohledně životního prostředí, které se týkají mořských ekosystémů. Pomocí speciálních koordinačních mechanismů se dosáhne syntézy s ostatními činnostmi rámcového programu.

Výzkumné činnosti se budou zaměřovat na následující aspekty:

- rozvoj nutné vědecké základny pro získávání informací o procesech, ekosystémech a jejich vzájemném působení v moři s ohledem na trvalé využití mořského prostředí a mořských zdrojů;

- snížení dopadu negativních vlivů činnosti člověka na rozmanitost druhů a na stabilní funkci mořských ekosystémů a vývoj technologií, které jsou předpokladem k usnadnění bezpečného a hospodárního, avšak současně trvalého využití mořských zdrojů;
- kontrola a řízení procesů na mořském pobřeží ke snížení vlivů znečištění, záplav a eroze půdy, zvláště v ohrožených liniích pobřeží, a usnadnění zpětného dobývání země;
- vytvoření předpokladů pro operativní předpovědi ekologických omezení, jejichž realizace je nezbytná pro zvýšení bezpečnosti činností mimopevninských zařízení, včetně potřebných součástí vhodného monitorovacího systému moře.

iv) Město zítřka a kulturní dědictví

Cílem této řídicí akce je harmonický a ekologický rozvoj městského prostředí pomocí obsáhlé a inovované koncepce, která šetří zdroje; k tomuto účelu mají být použity pokrokové organizační modely, které spojuje zvláště snaha o zlepšení kvality života, opětovné dosažení sociální rovnováhy, jakož i ochrana, zachování a zpřístupnění kulturního dědictví, aby mohl být využíván jeho sociálně ekonomický potenciál pro rozvoj politiky zaměstnanosti a pro rozvoj cizineckého ruchu. Práce se budou soustřeďovat na následující body:

- vypracování nových modelů pro trvalý rozvoj evropských měst a průmyslových aglomerací a krátkodobých a dlouhodobých sociálně ekonomických scénářů, jakož i výzkumné, vývojové a demonstrační činnosti, při nichž se bude podporovat zvláště: zvýšení konkurenceschopnosti, územní plánování a architektura, sociální integrace, bezpečnost, racionální využívání energie a její úspory (zvláště v budovách a v městské dopravě), jakož i zřizování informačních sítí (koncepce „digitálních měst“);
- vývoj a demonstrace technologií a výrobků pro určení hodnoty, ochranu, zachování, asanaci a trvalé využití evropského kulturního dědictví, a sice jak movitého tak nemovitého kulturního majetku, aby se zvýšil efekt jeho využití a aby se zlepšila kvalita života;
- vývoj a demonstrace technologií pro hospodárné, ekologické, efektivní a trvalé uchování, asanaci, renovaci a zřizování budov, zvláště velkých komplexů budov;
- srovnávací hodnocení a zavedení cenově příznivých technologií pro stabilní dopravní systémy v městském prostředí.

b) *Všeobecně orientované výzkumné a vývojové činnosti*

- zvládnutí velkých přírodních a technických rizik pomocí vývoje vhodných technik k prognóze, prevenci, odhadu následků a jejich snížení;
- vývoj všeobecných technologií a systémů pozorování Země, zvláště

pomocí satelitových systémů¹ pro kontrolu životního prostředí a pro aplikaci těchto technologií v oblasti hospodaření se zdroji a ekosystémy;

- průzkum sociálně ekonomických aspektů změn životního prostředí s ohledem na trvalý vývoj (dopady na společnost, hospodářství a zaměstnanost).

¹ Předpokládá se, že činnosti v oblasti aplikace „kosmických technologií“ budou specificky koordinovány v rámci každého tématického programu.

c) Podpora infrastruktury výzkumu

V souladu s výše zmíněnými všeobecnými cíli se mohou činnosti soustředit například na databanky, střediska mořského výzkumu a počítačová střediska pro výzkum podnebí.

2. Energie

Činnosti realizované v této oblasti, pokud budou uskutečněny, musí být těsně spjaty s činnostmi Pátého rámcového programu pro jadernou energii - Euratom – a pro výzkum a vzdělávání, přičemž je třeba mít na zřeteli rozdílnou právní základ; obou těchto programů.

a) Řídící akce

i) Ekologické energetické systémy včetně obnovitelných zdrojů energie

Cílem této řídicí akce je pokud možno snížit negativní dopad výroby a využití energie na ekologii v Evropě. Na základě daných opatření mají být prozkoumány ekologické – zvláště obnovitelné – zdroje energie a mají se snížit negativní účinky využití stávajících fosilních paliv na ekologii. Práce se soustředí především na následující body:

- výroba elektřiny a / nebo tepla ve velkokapacitních zařízeních s nízkým procentem emisí oxidu uhličitého, při níž se spaluje uhlí, biomasa nebo jiná paliva, včetně vztahu teplo/síla;
- rozvojové a demonstrační činnosti, mimo jiné pro decentralizovanou výrobu energie, s ohledem na nejdůležitější nové a obnovitelné zdroje energie, zvláště biomasu, palivové články, větrnou a solární energii;
- zapojení nových a obnovitelných zdrojů energie do energetických systémů;
- cenově příznivé technologie na ochranu životního prostředí pro výrobu energií.

ii) Hospodárné a efektivní zásobování energií pro konkurenceschopnou Evropu

Cílem této řídicí akce je spolehlivé, efektivní, bezpečné a hospodárné

zásobování Evropy, které by přineslo užitek jejím občanům a které by bylo v zájmu obecného blaha a zvýšení konkurenceschopnosti jejího průmyslu. Opatření se musí realizovat na každém jednotlivém stupni energetického cyklu (výroba, rozvod a konečná spotřeba), aby se zvýšila efektivita a aby se snížily náklady. Práce se budou soustřeďovat na následující body:

- technologie pro racionální a efektivní konečnou spotřebu energie;
- technologie pro distribuci a rozvody energie;
- technologie pro vytváření zásob energie jak ve velkém, tak v malém měřítku;
- efektivní průzkum, těžba a využití uhlovodíků;
- zlepšení efektivitu využití nových a obnovitelných energetických zdrojů;
- vypracování nabídkových a poptávkových scénářů pro systémy s dílčími prvky hospodářství, životního prostředí a energie a jejich vzájemného působení; analýza nákladnosti (na základě nákladů celého výrobního cyklu) a efektivitu všech energetických zdrojů.

b) Všeobecně orientované výzkumné a rozvojové aktivity

- průzkum sociálně ekonomických aspektů v oblasti energetiky s ohledem na trvalý rozvoj (dopady na společnost, hospodářství a zaměstnanost).

2. DRUHÁ AKČNÍ OBLAST

HORIZONTÁLNÍ TÉMA: ZAJIŠTĚNÍ MEZINÁRODNÍ POZICE VÝZKUMU SPOLEČENSTVÍ

Hlavními cíli opatření tohoto horizontálního tématu jsou podpora mezinárodní spolupráce v oblasti vědy a techniky, vybudování kapacit Společenství v oblasti vědy a techniky, všeobecná podpora dosahování špičkových vědeckých výkonů v širokém mezinárodním měřítku; tato opatření budou znamenat přínos pro uskutečňování zahraniční politiky Společenství, též s ohledem na přistoupení nových členů.

Všeobecné cíle mezinárodní vědecké spolupráce jsou definovány následovně:

- podpora vědecké a technické spolupráce mezi podniky, organizacemi a vědci ze třetích zemí a ze Společenství, pokud je spojena se značnými, vzájemnými a vyváženými výhodami, s ohledem na různé potřeby a podmínky jednotlivých skupin zemí a regionů, přičemž je současně třeba mít na zřeteli ochranu duševního vlastnictví;
- usnadnění přístupu výzkumných středisek a podniků Společenství k vědeckým a technologickým odborným poznatkům mimo území Společenství, pokud jsou tyto důležité pro zájmy Společenství;

- posílení pozice a vážnosti výzkumu Společenství na mezinárodní vědecké a technické úrovni a angažovanost za o evropskou vědeckou a technickou kulturu;
- příprava přistoupení nových členských států, např. prostřednictvím podpory jejich plné účasti na rámcových programech; přispět ke stabilizaci VTR potenciálu středoevropských zemí (SEZ) všeobecně a ke stabilizaci tohoto potenciálu v nových nezávislých státech bývalého Sovětského svazu (NNS), podporovat partnerství mezi Evropou a středomořskými státy a přispět ke stálému hospodářskému, sociálnímu a vědeckému rozvoji rozvojových zemí;
- podpora aktérů evropských výzkumů při získávání informací a zkušeností o kapacitách, činnostech a těžistích výzkumu průmyslových třetích států a expandujících zemí, jejímž cílem je zvýšit konkurenceschopnost průmyslu Společenství a jeho prezentace na nových trzích.

Mezinárodní vědecká a technická spolupráce bude uskutečňována na základě dohod o kooperaci, pokud tyto existují, a na základě tohoto horizontálního kooperačního programu, jakož i na základě realizace činností, které probíhají v rámci ostatních programů tohoto rámcového programu.

1. Specifická opatření programu „Mezinárodní spolupráce“

Na základě politiky spolupráce ve specifických oblastech, kterou Společenství uplatňuje vůči svým různým potenciálním partnerům, se uskuteční tři hlavní kategorie opatření – se specifickými mezinárodními rozměry, která mají na zřeteli zvláštní problémy těchto zemí a která nejsou uskutečňována v rámci jiných oblastí rámcového programu. Tato opatření však budou financována na základě specifického programu „Mezinárodní spolupráce“.

a) Spolupráce s určitými kategoriemi třetích zemí

- státy, které se nacházejí v přípravné fázi: podpora jejich špičkových výzkumných pracovišť, doprovodná opatření k usnadnění účasti na jiných programech rámcového programu, též prostřednictvím kooperačních sítí;
- nezávislé státy bývalého Sovětského svazu (NNS) a středoevropských zemí (SEZ), které nejsou v přípravné fázi: podpora jejich výzkumného potenciálu a technického rozvoje (také na základě programu INTAS s ohledem na nové nezávislé státy bývalého Sovětského svazu, pokud dosáhnou členové nové úmluvy o pokračování programu INTAS), spolupráce v oblastech, které jsou předmětem oboustranného zájmu (sem patří použití satelitů a řešení regionálních problémů v souvislosti se životním prostředím a zdravím);
- středomořské partnerské země: zlepšení jejich kapacit VTR na základě společných činností a podpora inovací; spolupráce v oblastech, které jsou předmětem oboustranného zájmu, zvláště které se týkají regionálních aspektů středomořské oblasti, včetně ochrany životního prostředí, podpory sociálně ekonomického rozvoje s ohledem na městské dimenze, přechodu na informační společnost a zachování kulturního dědictví, doprovodná opatření k usnadnění účasti na programech tohoto rámcového programu,

též kooperační sítě;

- rozvojové země: rozvoj politického dialogu se skupinami zemí a regionů o potřebách a prioritách VTR. Plánování kooperačních činností, zvláště v následujících oblastech: mechanismy a podmínky pro trvalý rozvoj přírodních zdrojů, hospodaření s nimi a jejich využití, do něhož se zapojuje zemědělská výroba, jakož i aspekty ochrany životního prostředí a využití energií; zdraví, výživa a její zajištění;
- rozvíjející se a průmyslové státy: výměna vědců, pořádání předváděcích akcí; doprovodná opatření k podpoře partnerství a oboustranného přístupu k národním činnostem VTR, rovněž také dohody o vědecké a technické spolupráci.

b) Vzdělávání vědeckých pracovníků

Zavedení systému stipendií, aby mladým vědeckým pracovníkům z rozvojových, středomořských a „prahových“ zemí byla dána možnost se podílet na specifických projektech rámcového programu v laboratořích na území Společenství. Zavedení dalšího systému stipendií pro omezený počet mladých vědeckých pracovníků ze států Společenství s ohledem na jejich činnost v průmyslově orientovaných laboratořích nejvyšší kvality v třetích zemích v oblastech, které mají pro Společenství speciální význam.

c) Koordinace

Koordinace s iniciativami COST a podpora správy COST, koordinace s programem EUREKA a s mezinárodními organizacemi, které se podílejí na výzkumných činnostech, vzájemná koordinace opatření jiných programů rámcového programu s opatřeními koordinačních programů Společenství (zvláště s programy PHARE, TACIS a MEDA) a s kooperačními činnostmi členských států.

2. Mezinárodní spolupráce v jiných akčních oblastech rámcového programu

Účast zařízení ze třetích zemí na specifických programech se uskuteční v podstatě ve dvou formách:

- účast na programech na základě neomezené účasti na rámcovém programu: účast zařízení ze třetích zemí za podobných podmínek jako pro zařízení členských států. Pokud je to možné usnadnění neomezené účasti států, které se nacházejí v přípravné fázi, na základě degresivních finančních mechanismů s využitím – pokud tak bude rozhodnuto – jiných příslušných ekonomických nástrojů Společenství (např. PHARE). U ostatních států, které se nacházejí v přípravné fázi a které sdělí, že se nemohou bez omezení účastnit na rámcovém programu, bude vzata v úvahu jejich omezená účast na jednom nebo na více kompletních specifických programech.
- účast na specifických programech na bázi projektu: pokud je v zájmu Společenství potřeba uzavřít bilaterální nebo multilaterální dohody o

kooperaci, aby tím byl umožněn přístup k vysoce kvalitním programům třetích zemí a ke vhodným dohodám o ochraně duševního vlastnictví, bude účast na bázi projektu podmíněna uzavřením takové dohody. Zařízením ze třetích zemí, které se tohoto programu zúčastní, nebudou zásadně poskytnuty v rámci těchto programů žádné finanční prostředky, i kdyby jejich účast byla v zájmu Společenství.

- Podrobné podmínky účasti zařízení ze třetích zemí a mezinárodních organizací, které se podílejí na výzkumných činnostech, na rámcovém programu, včetně pravidel financování, stanoví v článku 130j Smlouvy.

3. TŘETÍ AKČNÍ OBLAST

HORIZONTÁLNÍ TÉMA: INOVACE A ÚČAST MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ (MSP)

Inovace je klíčovým faktorem pro zvyšování konkurenceschopnosti průmyslu, trvalý sociální a hospodářský rozvoj a pro vytvoření nových pracovních míst. Cílem je podporovat inovační činnosti, včetně zakládání inovovaných podniků, usnadňovat šíření a využití výsledků výzkumu a podporovat transfer technologií.

Malé a střední podniky jsou významnými nositeli a účastníky procesu inovace. Jejich rozvoj může významně přispět k hospodářskému a sociálnímu rozvoji, ke vzniku nových hospodářských aktivit, k vytvoření nových pracovních míst a ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu. Malým a středním podnikům z tohoto důvodu musí být usnadněn přístup k pokrokovým technologiím, které potřebují, jakož i k výzkumným programům Společenství a členských států.

Podpora inovace a podpora účasti malých a středních podniků nejsou významově identické, úzce však spolu souvisejí. Toto téma je tedy třeba, pokud možno, zkoumat na základě společných opatření, která se týkají obou oblastí. Na základě toho činnosti, které byly realizovány v průběhu uskutečňování tohoto programu, doplní činnosti, které se uskutečňují v členských státech, jakož i činností, které se plánují pro podporu inovace a účasti malých a středních podniků na jiných místech v rámci programu, tímto způsobem budou tyto činnosti podporovat, doplňovat a orientovat je příslušným směrem. V této souvislosti bude zajištěna též podpora výzkumných projektů na bázi kooperace a průzkumných sond pro takové projekty, které vykazují velký potenciál s ohledem na inovaci a růst zaměstnanosti.

1. Všeobecné cíle

a) Podpora inovace

- podpora zavádění inovačních strategií ve státech Evropské unie, zvláště při vytváření prostředí, které podporuje inovaci;
- širší veřejná podpora pro využití inovací;
- posílení hospodářského a sociálního vlivu výzkumných činností

rámcového programu na základě zvýšení kvality jejich šíření a využití jejich výsledků, jakož i na základě kvalitnějšího přenosu a šíření technologií z různých zdrojů s ohledem na potřeby zákazníků a uživatelů;

- usnadnění přístupu účastníků programu (zvláště malých a středních podniků) k nástrojům inovace na základě poskytnutí informací a konzultací.

b) Podpora účasti malých a středních podniků

- podpora účinné účasti malých a středních podniků na výzkumných programech a podpora přenosu technologií k nim – jak k malým a středním podnikům, které jsou aktivně činné v oblasti výzkumu a vývoje hodnotných technologií, tak k podnikům, které disponují nepatrnými výzkumnými kapacitami nebo jimi nedisponují vůbec, ale které mají velkou potřebu nové technologie získat a které jsou schopny nové technologie aplikovat; podpora malých a středních podniků v celé Evropské unii při zajištění jejich technické výkonnosti, také s ohledem na specifické problémy malých a středních podniků v regionech se slabou strukturou průmyslu;
- podpora výstavby komunikačních sítí mezi malými a středními podniky, velké
- podniky, výzkumnými středisky a vysokými školami, která překračuje rámec jednoho státu.

2. Specifická opatření výhledového programu

a) Podpora inovace

- ve shodě s ostatními programy rámcového programu: výzkum a šíření vhodných mechanismů, které usnadňují v průběhu uskutečňování programu využití, soukromé financování a transfer vyvinutých technologií a dosažených výsledků a které zároveň zaručují ochranu získaných poznatků.
- vývoj, zkvalitnění a použití metod přenosových technologií, které berou zřetel na technické, hospodářské a sociální aspekty inovace, a, pokud je to potřeba, nadnárodní šíření a využití výsledků, které nepocházejí z tématických programů (příčemž je třeba věnovat pozornost zvláštnostem každé oblasti činnosti);
- koordinace studií a analýz, které byly uskutečněny různými jinými institucemi a shrnutí jejich výsledků s ohledem na stanovení společného vztažného rámce v oblasti inovační politiky.

b) Podpora účasti malých a středních podniků

- zřízení centrálního podpůrného výchozího výzkumného střediska v některém z oddělení Komise, v jehož kompetenci budou všechny

výzkumné programy pro malé a střední podniky za použití podpůrných sítí, které jsou k dispozici v členských státech; určení a použití společných nástrojů, které usnadňují účast malých a středních podniků na programech (s optimálním využitím elektronických médií pro zasílání informačních podkladů, podávání návrhů, „help-line“, specializované internetové sítě k podpoře účasti malých a středních podniků na inovaci atd.); poskytování informací o programech a návody na vypracování návrhů;

- vzrůstající zapojení malých a středních podniků do všech fází procesů konzultací a hodnocení; konzultace mohou být vedeny rovněž s reprezentačními svazy; poskytnutí strukturovaného a rychlé zpětné vazby pro všechny žadatele; podpora při vytvoření pracovních týmů; zjednodušení postupu a další zvýšení efektivity způsobů uzavírání smluv a způsobů platebního styku, jakož i zkvalitnění jejich průhlednosti;
- stálé otevřené výzvy k podávání návrhů specifických opatření, která podporují malé a střední podniky, jako jsou prémie za průzkum-
- nebo výzkumné aktivity na bázi kooperace;
- podpora malých a středních podniků při uspokojování jejich současných i budoucích potřeb získat technologie a poskytnutí informací a poradenských služeb, aby tyto jejich potřeby byly uspokojeny.

c) Společná opatření v oblasti inovace / malých a středních podniků (MSP)

- opatření na úrovni Společenství k racionalizaci a koordinaci sítí, které poskytují informace a podporu v oblasti výzkumných a inovačních činností Společenství; použití - v souladu s ostatními programy rámcového programu – podpůrné sítě pro inovaci a přenos technologií za optimálního využití středisek inovace a výchozích středisek CRAFT; konsolidace mechanismů pro získávání a šíření informací, např. informační službu CORDIS.
- poskytnutí informací a poradenských služeb, jakož i uskutečnění základních (pilotních) akcí v oblastech
 - duševní vlastnictví;
 - přístup k soukromému financování, zvláště k rizikovému kapitálu;
 - zakládání inovovaných podniků, zejména s pomocí evropských institucí a fondů (Evropský investiční fond, Evropská investiční banka a společnost Eurotech Capital).

Cílem pilotních akcí je zlepšit stávající informační, poradenské a analytické možnosti a usnadnit přístup ke stávajícím veřejným a soukromým nástrojům na národní úrovni a na úrovni Společenství, aniž by k tomuto účelu musely být poskytnuty subvence pro podniky nebo

aniž by vznikl konkurenční finanční nástroj;

- podpora osvědčených postupů v oblasti inovace a jejich předání malým a středním podnikům, a to v souladu s jinými programy rámcového programu.

3. Vzájemné působení s obdobnými opatřeními jiných akčních oblastí rámcového programu

a) Podpora inovace

- podpora přípravných prací pro využití a šíření výsledků již v průběhu výzkumu;
- zajištění konzistence mezi činnostmi na podporu inovace v rámci jiných programů a činnostmi, které jsou uskutečňovány v rámci tohoto programu;
- koordinace činností „středisek inovace“, která mají být vytvořena na základě inovačních programů; cílem je inovaci zahrnout do realizace programu (např. při výběru a kontrole projektů) a rovněž zajistit další sledování transferu technologií na základě projektu jejich přenosu s demonstračním účinkem.

b) Podpora účasti malých a středních podniků (MSP)

Podpora účasti malých a středních podniků na výzkumných a demonstračních činnostech, které mají být uskutečněny na základě jednotlivých programů:

- „kooperativní výzkum“, přičemž minimálně tři malé a střední podniky z minimálně dvou členských zemí, které spolu nejsou propojeny, se interně nebo na základě pověření třetí právnickou osobou, která disponuje potřebnými kapacitami, pokusí řešit své společné technické problémy;
- podpora účasti malých a středních podniků na výzkumných projektech na bázi součinnosti a kooperace (např. „sondovací prémie“) s ohledem na požadavek malých a středních podniků na flexibilní a lehce dostupný podpůrný systém.

Podpora při zajišťování šíření a využití výsledků dosažených v rámci tematických programů a zvyšování kvality tohoto transferu.

4. ČTVRTÁ AKČNÍ OBLAST

HORIZONTÁLNÍ TÉMA: ROZVOJ POTENCIÁLU LIDSKÝCH ZDROJŮ VE VÝZKUMU A ZVÝŠENÍ KVALITY SOCIÁLNĚ EKONOMICKÉ ZÁKLADNY VĚDĚNÍ

Svět je stále více závislý na vědě. Společenství na tomto poli disponuje značným potenciálem vysoce kvalifikovaných vědců, inženýrů a techniků, který má být zachován a dále rozvíjen prostřednictvím velké podpory vzdělávání a mobility vědeckých pracovníků a zkvalitněním přístupu k výzkumným infrastrukturám.

Společenství má dále dobrou tradici ve výzkumu v oblastech sociálních, hospodářských a humanitních věd, která musí být využita k tomu, aby byly odhadnuty jak současné tak budoucí tendence a požadavky v hospodářské a sociální oblasti, jejichž uspokojení by přispělo ke zvýšení konkurenceschopnosti Společenství a ke zvýšení kvality života jejích občanů.

1. Všeobecné cíle

Všeobecnými cíli v této oblasti, kterých se má dosáhnout v souladu s odpovídajícími opatřeními v ostatních oblastech rámcového programu, se soustředí na dvě hlavní oblasti činností, a to na rozvoj potenciálu lidských zdrojů ve výzkumu a na zkvalitnění sociálně ekonomických základů vědění. Budou uskutečněna následující opatření:

- Vývoj potenciálu lidských zdrojů, kterými Společenství ve výzkumu disponuje, zvláště prostřednictvím vzdělávání a mobility vědeckých pracovníků, aby se tím mimo jiné podpořily snahy o vytvoření nových pracovních míst; mimoto budou podniknuty speciální iniciativy, které umožní zajistit rovnoprávný přístup ke vzdělání a vyváženost účasti mužů a žen ve výzkumu;
- zkvalitnění přístupu k infrastrukturám;
- podpora vývoje Společenství, aby se stalo atraktivním místem pobytu vědeckých pracovníků, a prosazování evropského výzkumu na mezinárodní úrovni, jakož i přispění ke vzniku evropské vědecké a technické kultury;
- v rámci specifické řídicí akce: posílení sociálně ekonomické základny vědění s ohledem na další objasňování základních problémů evropské společnosti;
- podpora politiky rozvoje vědy a techniky, jakož i jiných politik Společenství.

2. Specifická opatření horizontálního programu

a) Rozvoj potenciálu lidských zdrojů ve výzkumu

Podpora vzdělávání a mobility vědeckých pracovníků

Opatření zahrnují:

- budování struktury vzdělávacích sítí s ohledem na projekty, které mají vysokou kvalitu, - také v nově vznikajících oblastech výzkumu- , a které se týkají témat, jež si vědečtí pracovníci dobrovolně zvolí. Těžiště leží ve výchově a vzdělávání mladých diplomovaných a promováných vědců;
- zřizování jednotného systému stipendií „Marie Curie“, mezi nimiž jsou individuální stipendia udělována mladým špičkovým vědeckým pracovníkům, kteří mají již nutné zkušenosti v oblasti výzkumu, na témata, která si vědci sami zvolí.

Dodatečná a doplňující opatření zahrnují:

- průmyslová stipendia, udělována podnikům (včetně malých a středních podniků - MSP) a těmito podniky spolufinancovaná za účelem výchovy mladých vědeckých pracovníků;
- stipendia na rozvoj jako příspěvek k rozvoji špičkových výzkumných kapacit ve znevýhodněných regionech Společenství;
- stipendia pro zkušené vědecké pracovníky, která budou podporovat mobilitu mezi průmyslem a vysokou školou;

podpora krátkodobých pobytů doktorandů, kteří píší disertační práce, ve vzdělávacích centrech.

Hlavním cílem je zajistit snadnější přístup k infrastrukturám výzkumu (velkokapacitní výzkumná zařízení, sítě prostorových zařízení, špičková výzkumná zařízení), pokud tato opatření nemohou být realizována v rámci jiných oblastí rámcového programu. Plánují se taková opatření, která by usnadnila přístup vědců ke světovým infrastrukturám, které jsou zajímavé pro Společenství vzhledem k jejich originalitě a / nebo jejich specializaci; toto zahrnuje, pokud je to účelné, doplňující opatření na podporu zřizování sítí mezi provozovateli infrastruktur a aktéry příbuzných výzkumných projektů.

Podpora vědeckých a technických špičkových výkonů

Cílem těchto činností je na základě výměnných opatření podnítit vědecké a technické špičkové výkony a optimálně využívat výsledky výzkumů. Činnosti vycházejí z činností jednotlivých států a doplňují je; sem patří podpora vědeckých konferencí na vysoké úrovni, síťové propojení vědeckých pracovníků ze Společenství, kteří pracují mimo, s jejich kolegy ve Společenství, vyznamenávání vynikajících výzkumných prací, včetně udílení „Evropské Descartesovy ceny“ vědcům za vynikající výsledky ve vědě a technice, které jsou výsledkem evropské spolupráce ve výzkumu, jakož i opatření ke získání všeobecné veřejné podpory a k informování veřejnosti o významných vědeckých otázkách, též s použitím elektronických sítí.

b) Řídící akce: zlepšení sociálně ekonomické základny vědění

Cílem této řídicí akce je vypracovat základnu pro sociální, hospodářský a kulturní rozvoj, který ovlivňuje zaměstnanost, a pro výstavbu evropské vědecké společnosti. Do této řídicí akce spadají různá témata v souvislosti se

všeobecnými cíli rámcového programu. Práce se budou soustřeďovat na následující body:

- analýza strukturálních, demografických a sociálních změn, včetně fenoménu nepřátelství vůči cizincům, rasismu a migrace v Evropě, a jejich vlivu na hospodářský rozvoj, sociální integraci a sociální ochranu;
- vztahy mezi technickým rozvojem, zaměstnaností a společností, včetně pracovních podmínek a kvalifikace zaměstnanců, jakož i inovace v oblasti výchovy a vzdělávání, též pro nově vznikající profese;
- analýza měnících se úloh evropských institucí, vládních systémů a otázek státního občanství v souvislosti s procesem evropské integrace a se zřetelem na jejich vliv na kulturu, sdělovací prostředky a sociální a právní řád;
- ohodnocení nových rozvojových modelů, které podporují hospodářský růst, zaměstnanost, sociální a hospodářskou soudržnost, jakož i na kvalitu života, s ohledem na rozvoj služeb a nemateriálního hospodářství.

c) Na základě toho budou realizována opatření, která by podpořila rozvoj vědy a techniky.

Jejich cílem je podporovat rozvoj specifické základny vědění, kterou potřebují rozhodující představitelé a jiní uživatelé při řešení otázek, které se týkají evropské hospodářské politiky a politiky technického rozvoje. Tato opatření, jejichž základem jsou individuální činnosti jednotlivých států a mezinárodní činnosti, které se vzájemně doplňují, zahrnují sledování vhodných a srovnatelných ukazatelů při kontrole a hodnocení technického vývoje, strategickou analýzu specifických politických otázek a rovněž podporu výměny informací a zkušeností mezi rozhodujícími představiteli a vědeckými pracovníky.

3. Vzájemné působení obdobných opatření v ostatních akčních oblastech rámcového programu

K této oblasti činností patří potřebná koordinační, podpůrná a doprovodná opatření, která mají zajistit, že opatření, která jsou prováděna v ostatních oblastech rámcového programu, jsou v souladu s aspekty cílů a činností tohoto programu. Tento program také pomocí kontrolních a koordinačních mechanismů zajistí, aby do výzkumných činností tematických programů byly v přiměřené míře zahrnuty sociálně ekonomické a strategické otázky.

DODATEK III
PÁTÝ RÁMCOVÝ PROGRAM (1998 – 2002)
ČÁSTKY A JEJICH ROZDĚLENÍ

miliony ECU
(za současných cen)

Nepřímé akce	
- První akční oblast	10 843 ¹
- Druhá akční oblast	475
- Třetí akční oblast	363
- Čtvrtá akční oblast	1 280
Přímé akce ²	739
Nejvyšší celková částka	13 700
¹ Z toho průměrně 10% pro malé a střední podniky.	
² Provádí SVS.	

(v milionech ECU)

Předběžné rozdělení prostředků na témata první akční oblasti:	
- Kvalita života a management živých zdrojů	2 413
- Informační společnost příznivá pro uživatele	3 600
- Stálý hospodářský růst orientovaný na konkurenceschopnost	2 705
- Energetika, životní prostředí a stálý rozvoj	
- Životní prostředí a stálý rozvoj	1 083
- Energetika	1 042
	10 843

DODATEK IV

PRAVIDLA FINANČNÍ ÚČASTI EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ

Společenství se finančně podílí na činnostech v oblasti výzkumu a technického rozvoje, včetně demonstrací, dále jen „nepřímé akce VTR“, které jsou realizovány prostřednictvím specifických programů, jež slouží k uskutečňování rámcového programu. Na jejich základě se provádějí přímé výzkumné a rozvojové činnosti v oblastech určených rámcovým plánem, dále jen přímé činnosti VTR“.

1. Nepřímé akce VTR

K nepřímým akcím VTR patří : akce na bázi rozdělení nákladů, které představují nástroje k uskutečňování specifických programů, kterým se dává přednost, jakož i vzdělávací stipendia, podpora propojených sítí, koncentrovaných akcí a doprovodných opatření.

a) Akce na bázi rozdělení nákladů

- projekty v oblasti výzkumu a technického rozvoje, demonstrační projekty a kombinované projekty – projekty VTR / a demonstrační:
 - projekty v oblasti výzkumu a technického rozvoje: projekty, jejichž cílem je získání nových poznatků, které mohou přispět k rozvoji nových nebo k podstatnému zkvalitnění stávajících výrobků, postupů a / nebo služeb a / nebo ke splnění požadavků politiky Společenství;
 - demonstrační projekty: projekty, které prokazují užitečnost nových technologií, jež přinášejí potenciální hospodářské výhody, u kterých však není možné jejich přímé uvedení na trh;
 - kombinované projekty - projekty VTR / a demonstrační: projekty, které zahrnují prvky VTR, jakož i prvky demonstrací.
- usnadnění přístupu k infrastrukturám:

Vedle opatření k podpoře infrastruktur výzkumu v rámci jiných nepřímých akcí VTR se bude podporovat usnadnění přístupu k infrastrukturám výzkumu na základě dodatečných vynaložených nákladů, které vznikají proto, že jsou k účasti na projektech přijímáni vědečtí pracovníci ze Společenství a že jsou jim dána k dispozici potřebná zařízení.

- podpora technologií, které napomáhají účasti malých a středních podniků na činnostech VTR a usnadňují ji:

„Výzkumné projekty na bázi kooperace“: projekty, při kterých se minimálně tři malé a střední podniky, které spolu nejsou propojeny, z minimálně dvou členských států spojí, aby se pokusily společně na základě pověření třetí právnické osoby, která disponuje odpovídajícími kapacitami, řešit své společné technické problémy.

„prémie za průzkum“: k umožnění průzkumné fáze některého projektu. K tomu

mohou patřit studie o realizovatelnosti projektů, stanovení jejich hodnoty, příprava a hledání partnera v období ne delším než dvanáct měsíců.

b) Vzdělávací stipendia

Vzdělávací stipendia jsou definována v rámci čtvrté akční oblasti (stipendia Marie-Curie). Stipendia v první, druhé a čtvrté akční oblasti zahrnují příspěvky pro stipendisty, jejichž součástí je i přiměřené sociální zabezpečení, jakož i příspěvek na cestovní výlohy. Dále se předpokládá příspěvek na náhradu nákladů na pobyt, pokud se hostitelské zařízení nachází na území Společenství.

c) Podpora výzkumných, vzdělávacích a tématických sítí

- vzdělávací sítě v rámci čtvrté akční oblasti: Podpora bude poskytnuta na náhradu nákladů vzniklých v souvislosti se zřizováním a údržbou sítě.
- tématické sítě: které spojují například výrobce, uživatele, vysoké školy, výzkumná střediska, organizace a výzkumná zařízení s ohledem na stanovení určitého vědeckého a technického cíle, aby se usnadnila koordinace těchto činností a přenos poznatků. Podpora bude poskytována na náhradu dodatečných nákladů v souvislosti s koordinací a zřizováním sítě.

d) Koncentrované akce

Pomocí těchto koncentrovaných akcí mají být koordinovány projekty VTR, které již obdržely finanční prostředky, aby docházelo k výměně získaných zkušeností, aby se dále rozšiřovaly výzkumné činnosti jednotlivých aktérů, které mají směřovat ke stanovení „kritické míry“, aby se šířily výsledky výzkumů a aby uživatelé byli informováni.

e) Doprovodná opatření

Doprovodná opatření zahrnují uskutečnění specifických programů nebo přípravu budoucích činností a mají umožnit dosažení svých strategických cílů. Na základě toho budou připravovat a podporovat jiné nepřímé akce VTR. Vyloučena jsou opatření ke komercializaci výrobků, postupů nebo služeb, marketingové činnosti, jakož i podpora odbytu.

V rozhodnutích o specifických programech mohou být popsány nepřímé akce VTR vymezeny, doplněny nebo přizpůsobeny dodatečným podmínkám nebo omezením.

Pravidla pro účast podniků, výzkumných středisek a vysokých škol na nepřímých akcích VTR a pravidla šíření jejich výsledků jsou stanovena rozhodnutím Rady, které bylo přijato podle článku 130j Smlouvy. V tomto rozhodnutí jsou definovány a zvláště ve smlouvách podrobně vymezeny náklady, které je možno uhradit.

Doplňkově k níže uvedeným přímým akcím VTR se bude společně výzkumné středisko (SVS) stále více podílet na soutěži o prostředky pro nepřímé akce VTR rámcového programu.

2. Přímé akce VTR

Přímé akce VTR, které má realizovat Společné výzkumné středisko (SVS), zahrnují výzkumné činnosti, jakož i vědecké a technické podpůrné činnosti institucionálního charakteru. Společné výzkumné středisko (SVS) může poskytnout podporu v oblastech, v nichž ve zvláštní míře nebo dokonce výhradně disponuje odbornými znalostmi nebo zařízeními, nebo pokud jsou jí svěřeny úkoly k podpoře a realizaci úkolů a politiky Společenství, které podle Smlouvy podléhají Komisi a které vyžadují nestrannosti SVS. SVS uskutečňuje své činnosti v úzké spolupráci s vědeckým sektorem a s podniky v Evropě.

3. Procentuální podíl

Rozhodnutí o specifických programech k realizaci Pátého rámcového programu se nesmí odchýlit od níže uvedeného procentuálního podílu, i kdyby se jednalo o zvláštní odůvodněné případy.

Činnost	Procentuální podíl rámcového programu
Projekty VTR	50 % uhraditelných celkových nákladů ^{1,2}
Demonstrační projekty	35 % uhraditelných celkových nákladů ^{1,2}
Kombinované projekty – VTR / demonstrační	35- 50% uhraditelných celkových nákladů ^{1,2,3}
Podpora přístupu k infrastrukturám	Nejvýše 100 % uhraditelných dodatečných nákladů
„Výzkumné projekty na bázi kooperace“	50 % uhraditelných celkových nákladů ³
„Sondovací prémie“	75 % uhraditelných celkových nákladů
Vzdělávací stipendia	Nejvýše 100 % uhraditelných dodatečných nákladů ⁴
Výzkumné vzdělávací sítě Sítě, které se vztahují k jednotlivým tématům	Nejvýše 100 % uhraditelných dodatečných nákladů
Koncentrované akce	Nejvýše 100 % uhraditelných dodatečných nákladů
Doprovodná opatření	Nejvýše 100 % uhraditelných celkových nákladů
Přímé akce VTR	100 % nákladů
¹ Tyto procentní sazby je rovněž třeba přizpůsobit jednotlivým případům, aby byly v souladu s rámcem Společenství pro státní pomoc výzkumu a rozvoji a s článkem 8 Dohody o subvencích a kompenzacích (WTO). ² Ve zvláštních případech budou právníckým osobám, které nevedou analytický rozpočet, uhrazeny uhraditelné dodatečné náklady, vzniklé na základě výzkumných prací, až do výše 100 %. ³ 35 % pro demonstrace, 50 % pro akce VTR. ⁴ V případě hostitelských stipendií v průmyslových zařízeních zpravidla přibližně 50 % uhraditelných celkových nákladů.	

4. Společné podniky atd.

V rozhodnutích ve smyslu čl. 3 odst. 2 tohoto rozhodnutí, které učinila Rada podle článku 130o, se v případě potřeby stanoví pravidla pro finanční podíl Společenství.

PROHLÁŠENÍ

Prohlášení Evropského parlamentu, Rady a Komise ke čl. 2 odst. 1

Evropský parlament, Rada a Komise stanoví podmínky podle čl. 2 odst. 1 písm. b), na jejichž základě „výdaje připadající na výzkum jsou uvedeny ve Finanční prognóze“ znamená, že pro výdaje na výzkum je stanoveno finanční rozmezí.

Prohlášení Evropského parlamentu, Rady a Komise ke čl. 2 odst. 1 písm. c)

V případech, které uvádí čl. 2 odst. 1 písmeno c) druhá odrážka, se Evropský parlament, Rada a Komise zavazují, že podniknou podle svých kompetencí nutná opatření, aby umožnily rychlé přijetí rozhodnutí ke stanovení částek vynaložených na specifické programy, o nichž bylo rozhodl Evropský parlament a Rada.

Prohlášení Komise ke čl. 3 odst. 1

Komise prohlašuje, že bude i nadále aplikovat všechny příslušné institucionální dohody, včetně předložení návrhů opatření Evropskému parlamentu, a – především v případě výzkumných projektů – návrhů pracovních programů a všech příslušných aktualizací, jakož i jednatého řádu schůzí výborů a výsledky hlasování.

Prohlášení Komise ke čl. 5 odst. 1

Komise prohlašuje, že v souladu se současnou praxí dá neprodleně k dispozici programovým výborům a Výboru pro vědecký výzkum, technický rozvoj a energie Evropského parlamentu roční kontrolní zprávy.

Prohlášení Komise ke čl. 5 odst. 2

Komise bude ve svých poznámkách konstatovat, zda a jak byla vzata v úvahu doporučení znalců.

Prohlášení Komise ke čl. 5 odst. 3

Komise prohlašuje, že znalci Komise, včetně Společného výzkumného střediska (SVS), se podíleli na těchto hodnoceních pouze formou poradenství.

Prohlášení Komise ke čl. 5 odst. 4

Předávání pravidelných informací o realizaci programu bude zajištěno prostřednictvím programových výborů na jedné straně a prostřednictvím Výboru pro výzkum, technický rozvoj a energie na straně druhé.

Prohlášení Komise ke čl. 5 odst. 4

Komise prohlašuje, že při informování Evropského parlamentu a Rady o celkovém pokroku při realizaci rámcového programu a specifických programů, zvláště při vypracování roční zprávy podle článku 130p Smlouvy, se bude zabývat všemi podstatnými aspekty účasti malých a středních podniků (MSP) na programech a cíli, kterých bylo v tomto ohledu dosaženo.

Prohlášení Komise k dodatku II odstavec I číslice 3 – Společné výzkumné středisko

Komise potvrzuje, že Evropský parlament může vyzvat Komisi, aby pověřila Společné výzkumné středisko (SVS) výzkumnými činnostmi, které jsou vědeckými nebo technickými prioritami.

Prohlášení Komise k dodatku II akční oblast I téma 3

Komise na základě příslušného pověření Evropským parlamentem prověří možnost vypracování studií o právních, finančních a praktických aspektech rozšíření činností VTR podle Smlouvy o založení Evropského společenství na metody a technologie týkající se manipulace s chemickými a bakteriologickými látkami.

